

Balandžio 15 d. Vilniuje Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus priėmė Jungtinių Amerikos Valstijų Atstovų Rūmų narių delegaciją. www.president.lt

JAV IR LIETUVOS RYŠIAI STIPRĖS

Vadovaujant naujai Jungtinių Valstijų administracijai, dvišaliai santykiai tarp Lietuvos bei JAV vyriausybių ir žmonių stiprės, tikisi prezidentas Valdas Adamkus.

Tai šalies vadovas sakė trečiadienį priėmęs JAV Atstovų Rūmų narių delegaciją. V. Adamkus pažymėjo, kad šis vizitas Vilniuje patvirtina Lietuvos ir JAV ypatingų santykių svarbą.

„Mūsų tautas visuomet siejo draugiški jausmai ir strateginės svarbos ryšiai. Esu tikras, kad vadovaujant naujai JAV administracijai santykiai tarp mūsų vyriausybių ir žmonių stiprės“, - pranešime spaudai cituojamas V. Adamkus.

Susitikimo metu aptarti Lietuvos ir JAV ryšiai, santy-

kiai su Rusija, Rytų Europos valstybių euroatlantinės integracijos siekiai bei energetinio saugumo klausimai.

JAV Atstovų Rūmų delegacijai vadovaujanti Kongreso narė Shelley Berkley pažymėjo, kad jų delegacijos vizito tikslas yra pademonstruoti, kad JAV ir Lietuva yra tikros sąjungininkės.

„Mes dėkojame Lietuvai ir asmeniškai Jums už indėlį atkuriant taiką ir saugumą Afganistano Goro provincijoje“, - sakė Kongreso narys Ron Klein.

Kalbėdamas apie santykius su Rusija, V. Adamkus pažymėjo, kad Lietuva siekia plėtoti konstruktyvius, pagarbius ir abipusiai naudingus santykius su savo kaimyne. Valstybės vadovas pabrėžė, kad dialogas su

Rusija „yra dviejų krypčių gatvė“, todėl šis bendradarbiavimas vertingas tik tuomet, jei bus paremtas aiškiomis vertybėmis, abipuse pagarba ir įsipareigojimų vykdymu.

Prezidentas taip pat papasakojo apie Lietuvos energetinių saugumą ir energetinių projektų - elektros tiltų su Švedija ir Lenkija, naujos atominės elektrinės statybos - įgyvendinimo eigą.

Prezidentas V. Adamkus išreiškė viltį, kad Lietuvos Vyriausybė ir Seimas greitu metu suras būdų efektyviai išspręsti Lietuvos žydų bendruomeninio turto restitucijos klausimą. Susitikime taip pat buvo kalbėta šnipiškųjų žydų kapinių ribų nustatymo klausimu, pranešė prezidento spaudos tarnyba.

A.F. RASMUSSEN IŠRINKTAS NAUJUOJU NATO VADU

Danijos ministras pirmininkas Anders Fogh Rasmussen bus kitas NATO generalinis sekretorius, po to, kai vadovams pavyko įtikinti šiai kandidatūrai pasipriešinusią Turkiją.

Dabartinis NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer per bendrą su savo įpėdiniu spaudos konferenciją pareiškė: "Žinote, jog pastarąsias 36 valandas buvo diskutuojama, bet dabar tai, kad mes štai čia stovime greta vienas kito, reiškia, jog sprendimas surastas dėl Turkijos reikšto susirūpinimo; vadinasi, mes visi puikiai sutariame ir esame vieningi".

A.F. Rasmussen, dėl kurio paskyrimo būta abejonių, kurias sukėlė 2006 metais musulmonų kraštuose kilęs pasipiktinimas danų karikatūristais, pasiūpavęs iš pranašo Mohammad, naujas pareigas pradės eiti rugpjūčio 1 dieną. A.F. Rasmussen mėgstamas Vakarų pasaulyje, bet dar reikia pažiūrėti, kaip jis bus suktas musulmoniškame.

Danijos premjeras pritarė 2003 metų invazijai į Iraką, įnirtingai gynė danų laikraščius, paskelbusius pranašo Mohammad karikatūras. Jis buvo geras buvusio JAV prezidento George W. Bush draugas ir gynė pastarojo "laisvės idealus" bei pritarė įtariamų teroristų laikymui Gvantanamo. Danija turi Afganistane savo karinių pajėgų. Turkija sutiko su minėta A.F. Rasmussen kandidatūra, kai JAV prezidentas Barack Obama pateikė "garantijų". B. Obama lieka patenkintas ir tuo, kad NATO sąjungininkės sutiko pasiųsti į Afganistaną papildomai iki 5 tūkst. karių. **LRT**

RUSIJA DRAUDŽIA NATO PRATYBOS GRUZIJOJE

Rusija balandžio 16 d. paragino NATO atšaukti arba atidėti planuojamas karines pratybas Gruzijoje, kurias pavadino "provokacija". "Tai - absurdas ir provokacija, - telefonu "Reuters" sakė Rusijos pasiuntinys NATO Dmitrijus Rogozinas. - Paprašiau NATO generalinio sekretoriaus ... atidėti šias derybas ar jas atšaukti".

NATO balandžio 15 d. paskelbė, kad kitą mėnesį su-

rengs karines pratybas Gruzijoje, kurią sąjunga yra pažadėjo kada nors priimti ir kuri pernai rugpjūtį kariavo su Rusija.

Rusija, kuri laiko Gruziją savo tradicinės įtakos sferos dalimi, išiveržė į jos teritoriją atremusi gruzinų pajėgų bandymą atgauti okupuoto Pietų Osetijos regiono kontrolę.

"Aš, kaip oficialus Rusijos atstovas, manau, kad šios pratybos turėtų būti atšauktos", sakė D. Rogozin. **LRT**

NEKALTO ŽMOGAUS DEPORTACIJA

John Demjanjuko, kuris Antrojo pasaulinio karo metais buvo priverstas sargybiniu nacių koncentracijos stovyklose, ekstradicija iš JAV į Vokietiją balandžio 14 d. paskutinę akimirą buvo netikėtai atšaukta - agentai jau net buvo išnešę iš namų neįgaliojo vežimėlyje sėdintį 89 metų vyrą.

J. Demjanjukas anksčiau pateikė peticiją JAV federaliniam apeliaciniam teismui, paskutinį kartą mėgindamas išvengti išdavimo Vokietijai, kurioje jam būtų pateikti kaltinimai dėl pagalbos karo metais nužudant žydus.

Iš Ukrainos kilęs J. Demjanjukas kaltinamas 1943 metais savanoriškai dirbęs naciams Lenkijoje veikusiose

Sobiboro ir Maidaneko koncentracijos stovyklose.

„Peticijos pateikėjo prašymas sustabdyti išsiuntimą (iš šalies) patenkintas, nuodugniau

apsvarsčius su ieškiniu ir prašymu susijusius argumentus“, - sakoma teismo nutartyje.

Šis netikėtas posūkis pratęsė ilgą J. Demjanjuko sagą: Izraelyje jis buvo nuteistas

JAV federaliniai agentai jau net buvo išnešę iš namų neįgaliojo vežimėlyje sėdintį 89 m. John Demjanjuką deportacijai iš JAV. **Reuters**

mirties bausme už karo nusikaltimus ir vos išvengė kartuvių, taip pat daugelį metų bylinėjosi dėl teisės išsaugoti JAV pilietybę, kurią įgijo 1958 metais.

Pasak JAV Imigracijos ir muitinės policijos (IMP), J. Demjanjukui buvo leista grįžti namo, tačiau jam prie kojos buvo pritvirtintas elektroninis sekimo įtaisas.

Teisingumo departamentas ir IMP išsamiau nekommentavo teismo sprendimo, tik nurodė, kad vyriausybė „toliau tęs“ šią bylą ir glaudžiai bendradarbiaus su Vokietija, kad „Demjanjukas galiausiai būtų išsiųstas iš Jungtinių Valstijų“.

„Jis sulauks savos teisingumo akimirkos“, - sakė Simon Wiesenthal centro įkūrėjas ra-

binas Marvin Hier ir pridūrė esąs tikras, kad J. Demjanjuko paskutinioji apeliacija nebus patenkinta ir kad šis asmuo bus deportuotas į Vokietiją.

M. Hier pripažino, kad balandžio 14 d. buvo „traumuojanti“ diena J. Demjanjuko šeimai, tačiau sakė, kad pašlijusi sveikata ir garbus amžius negali būti priežastis nepatraukti atsakomybėn buvusio mirties stovyklos sargybinio. „Manęs nė kiek negraudina tai, kad jam 89-eri, nes galvoju, kad aukos, kurias jis padėjo įstumti į dujų kameras, džiaugtūsi, jeigu būtų galėjusios nugyventi 89 metus“, - pridūrė jis.

Pasak vieno naujienų agentūros AFP žurnalisto, kurį J. Demjanjuko šeima pakvietė (Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos prezidento posto siekiantys septyni kandidatai pasirašė deklaraciją dėl garbingų rinkimų, kurioje deklaruoja skaidrią, sąžiningą kovą. Tai eurokomisarė **Dalia Grybauskaitė**, Socialdemokratų partijos vadas, Seimo narys **Algirdas Butkevičius**, Darbo partijai atstovaujanti Seimo narė **Loreta Graužinienė**, partijos Tvarka ir teisingumas iškeltas parlamentaras **Valentinas Mazuronis**, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (LLRA) vadas, Seimo narys **Valdemaras Tomaševskis**, atsargos brigados generolas **Česlovas Jezerskas** ir Valstiečių liaudininkų sąjungos garbės pirmininkė **Kazimira Prunskienė**.

Šių metų birželio 30 d. baigsis dabartinio kariuomenės vado brigados generolo Valdo Tutkaus penkerių metų kadencija. Neoficialiomis žiniomis, esami ir buvę TS-LKD vadovai labai remtų brigados generolo Arvydo Pociaus kandidatūrą į kariuomenės vadus. 2007 m. rudenį A.Pocius išvyko dirbti į NATO pajėgų vadovietę JAV. Neoficialūs šaltiniai teigia, kad jeigu A.Pocius gautų kvietimą užimti kariuomenės vado postą, jis tikrai sutiktų ir ilgai nedelsdamas grįžtų į Lietuvą.

Lietuvos kariuomenės vadas Valdas Tutkus šiomis dienomis yra priverstas generolo mundurą iškeisti į ligonio chalata. Santariškių klinikų medikai jį išgelbėjo nuo gresiančio infarkto. Į gydytojų rankas antradienį patekęs 48 metų V. Tutkus sveiksta kardiologinės reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuje. Šio skyriaus vedėjo Prano Šerpyčio teigimu, V. Tutkaus būklė pastovi - pavojus gyvybei jau praėjo, nes, "laimė, infarkto nėra, liaudiškai tokia būseną vadinama priešinfarktaine".

Didžiausios valdančiosios partijos - Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) - pirmininkas slaptu balsavimu bus renkamas iš penkių kandidatų. Partijos skyriai kandidatais į TS-LKD vadovus yra iškėlę dabartinio vado ir premjero **Andriaus Kubiliaus**, klaidėdiečio **Naglio Puteikio**, Seimo narių **Gintaro Songailos** ir **Valentino Stundžio** bei partijos Politikos komiteto nario **Andriaus Tučkaus** kandidatūras. Kaip sakė TS-LKD vykdomasis sekretorius Algis Urbonas, nuo balandžio 27 d. iki gegužės 3 d. partijoje vyks slaptas balsavimas dėl pirmininko kandidatūros. Galimybė balsuoti bus suteikta visiems konservatoriams. Anot A.Urbono, ne visi partijos skyriai kėlė savo kandidatą į partijos pirmininkus. "Pamatę, kad jų kandidatas jau iškeltas, kai kurie nutarė dar kartą jo nesiūlyti, - teigė TS-LKD vykdomasis sekretorius. - (...) Kas atėjo, nieko nefiltravome. Duodame visus partijos narių teismui." Jis teigė neturįs duomenų, kad kuris nors iš pasiūlytų kandidatų būtų atsiėmęs savo kandidatūrą. Paklaustas, kodėl šiame sąraše nėra buvusio konservatorių vedlio Vytauto Landsbergio, A.Urbonas paaiškino, jog šis politikas bendražygiams pranešė norįs dirbti Europos Parlamente. Pagal TS-LKD įstatus, partijos pirmininkas renkamas dvejiems metams. TS-LKD suvažiavimas numatytas gegužės 30 d. TS-LKD yra viena didžiausių šalies partijų. Seime ji turi 45 atstovus.

Saulėlydžio komisija, dirguojama Valentino Milaknio, kiekvieną savaitę kalba apie plačius užmojus naikinti dalį valstybinių institucijų, kurios, kaip aiškėja, atliko vienintelį darbą - sėkmingai siurbė biudžeto pinigus. Jau tiek kalbomis prinaiškinta, kad, atrodytų, išvis nebeliko nė vieno valstybės tarnautojo. Bet tai buvo tik kalbos. Dar nė vienas valdiškas žmogus į gatvę neišvarytas. Gal ten nė neatsidurs. Pavyzdžiui, Saulėlydžio komisija ketvirtadienį pasiūlė panaikinti net 10 institucijų (24 etatus). Nepagalvokite, kad panaikino. Tik pasiūlė.

Vyriausybė Seimui pateikė patikslintą šių metų valstybės biudžetą, kurio išlaidas siūlo sumažinti 3,5 mlrd. litų. Tačiau išlaidos vis tiek viršytų pajamas beveik 3 mlrd. litų. Be to, Ministrų kabinetas akivaizdžiai parodė neketinantis laikytis pažadų taupumo sumetimais naikinti nereikalingas institucijas, kurias naikinti jau yra pažadėjęs: joms siūloma ir toliau skirti finansavimą - mažesni, bet tik tiek pat procentų, kiek ir kitoms valstybės institucijoms. Pavyzdžiui, Kvalifikacijų tarnybai, kurią išformuoti užsimota pirmiausia, tikrai išnykti negresia - jai vietoj 4,6 mln. litų bus skirta 3,6 mln. litų. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas, kurį Vyriausybė taip pat jau nusprendusi panaikinti, vis tiek dar gaus 11,2 mln. litų. Keliolika mln. bus skirta ir naikinamoms (žodžiais jau panaikintoms) Mokesčių ginčų komisijai, Ginklų fondui, Valstybinei alkoholio ir tabako kontrolės tarnybai ir t. t.

Premjeras Andrius Kubilius teigia, kad jį stulbina po Vals-tybės kontrolės (VK) audito paviėšinta informacija, kaip neefektyviai buvo leidžiami pinigai Lietuvos įvaizdžiui formuoti. Premjeras atsakomybę už tai verčia praėjusiai Vyriausybei ir žada imtis konkrečių veiksmų. Jis sakė dar nežinantis, ar kreipsis į teisėsaugą - tai esą bus nuspręsta detaliau išanalizavus VK išvadas.

LGITIC

(Atkelta iš 1 psl.)
NEKALTO ŽMOGAUS...

į jo namus Seven Hilse Ohajuje, vyras dejavo ir šaukė, kai imigracijos tarnybos įkėlė jį į vežimėlį ir išvežė iš geltono mūrinio namo, ką visi matė televizijoje.

J.Demjanjuko žmona Vera kūkčiojo ir atsisveikindama pabučiavo vyrą, kai šis laiptais buvo nešamas į laukiantį baltą mikroautobusą. Kiek anksčiau senolį apžiūrėjo gydytojas ir aplankė kunigas.

„Visai kaip komunistai - pasibeldžia į duris, išsiveža šeimos narį, o jo nickas daugiau nebemato, - moteris skundėsi ukrainiečių kalba. - Jis čia niekuo nenusikalto... tačiau mūsų šalis šitaip su juo elgiasi“.

1977 metais JAV Teisingumo departamentui pradėjus tyrimą dėl Demjanjuko, kuris 1952 metais emigravęs į JAV pasikeitė vardą ir iš Ivano tapo John, praeties, nacių okupuotoje Lenkijoje veikusių stovyklų kaliniai paliudijo, kad jis neva buvo žiaurumu pagarsėjęs sargybinis „Ivanas Rūstusis“.

Izraelio teismas 1988 metais iš Ukrainos kilusiam J. Demjanjukui skyrė mirties bausmę, tačiau po penkerių metų šį nuosprendį atšaukė Izraelio Aukščiausiasis teismas, kai kiti buvę stovyklų sargybiniai nurodė, kad sadistas „Ivanas“ buvo kitas asmuo.

Vyras buvo grąžintas į Jungtines Valstijas, nepaisant įnirtingų holokaustą išgyvenusių asmenų ir žydų organizacijų protestų. Buvo argumentuojama, kad J.Demjanjuką reikia teisti iš naujo, nes esama apščių įrodymų, kad jis dirbo sargybiniu mirties stovykloje.

1981 metais J.Demjanjukui buvo pirmąkart atimta JAV pilietybė, tačiau 1998 metais vėl ją atgavo, kai apeliacinis teismas nusprendė, kad vyriausybė nuslėpė vyrą išteisinančius įrodymus.

Po metų JAV vyriausybė pateikė naujus kaltinimus,

Pirmasis JAV prezidento B. Obamos (dešinėje) susitikimas su Rusijos prezidentu D. Medvedev G20-ties vadų pasitarime Londone. Abu prezidentai sutarė, kad reikia pradėti derybas dėl ginklavinimosi sumažinimo. "Mes pasiruošę atsisakyti šaltojo karo mentaliteto", - skelbiama prezidentų pareiškime. Jie nedelsiant pavedė savo patarėjams pradėti derybas dėl branduolinių ginklų sumažinimo ir jiems pranešti iki liepos mėnesio, kai Maskvoje lankysis JAV prezidentas.

remdamasi naujais įrodymais, kurie iškilo į dienos šviesą žlugus Sovietų Sąjungai. JAV pilietybė vėl buvo atimta iš J.Demjanjuko 2002 metais, tačiau netgi praėjus pateiktų apeliacijų galiojimo terminui vyriškis ilgai gyveno Ohajuje, nes Jungtinės Valstijos nerado šalies, kuri sutiktų priimti jokios pilietybės neturintį įtariamą karo nusikaltėlį.

Paskutinysis teisinis procesas tęsėsi ilgiau nei mėnesį nuo kovo 11 dienos, kai Vokietijos teismas nurodė suimti J.Demjanjuką.

Kaltinamojo advokatas argumentavo, kad aštuntą dešimtmetį baigiančio vyriškio sveikata bloga, o įkalinimas ir teismas Vokietijoje jam sukeltų skausmą, prilygstantį kanikinimams. J.Demjanjuko artimieji sako, kad jis kenčia nuo inkstų ir kraujotakos sutrikimų.

AMERIKAI NEBEREIKIA BRANDUOLINIŲ GINKLŲ

Amerikiečių mokslininkų federacija paskelbė ataskaitą, skirtą naujos JAV branduolinės strategijos formulavimui. Šioje ataskaitoje yra pagrindžiama JAV prezidento Barack Obamos mintis dėl branduolinio nusiginklavimo būtinybės, įrodinėja, kad dabartinis JAV branduolinis ginklas yra ne tik nenaudingas, bet ir pavojingas pačiai Amerikai.

Ataskaitos autoriai siūlo sumažinti branduolinių galvučių skaičių iki minimalaus kiekio bei nukreipti raketas nuo tankiai apgyvendintų Rusijos miestų į 12 svarbiausių Rusijos ekonomikos objektų – „Gazprom“, „Rosneft“, „Rusal“, „Normikel“, „Surgutneftegaz“, „Evraz“, „Severstal“ bendrovėms ir net į vokiečių „E.ON“ ir italų „Enel“ bendrovėms priklausančius objektus, rašo Kommersaant.ru.

Iškilmingas naujojo New York arkivyskupijos valdytojo arkivyskupo Timothy M. Dolan įžengimas į Šv. Patriko katedrą balandžio 14 d. New York mieste po to, kai jis devynis kartus simboliškai beldėsi į katedros duris, kad būtų jam atidarytos. Iki šiol jis buvo Milwaukee diecezijos valdytojas, pažįstamas su daugeliu lietuvių. Jis pakeičia kardinolą Edward M. Egan, kuris pasitraukia į pensiją. Įvesdinimo iškilmėse dalyvavo New York gubernatorius David Paterson, senatoriai, Atstovų rūmų nariai, JAV kardinolai ir daugelis vyskupų, meras Michal Bloomberg. Besišypsantis arkivyskupas yra didelis futbolo mėgėjas. **AP**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS,
INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy -
\$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada iš-
reiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik au-
toriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų raši-
nių nespausdiname.

KONSTITUCINIO TEISMO SPRENDIMAS - SMŪGIS Į VALSTYBĖS PAŠIRDŽIUS

Dėl nebrandžios demokratijos, dėl pilietinės visuomenės, kuri ir valdo demokratijos mechanizmus, formavimo bei ugdymo stokos Lietuvoje skundžiasi į valdžias einantieji, o kenčia neskaitlinga pilietiskai susivokiančios visuomenės dalis ir pasyviosios - tik formaliai pilietiškos - visuomenės dauguma. Deja, pati pilietinė visuomenė, jos aktyvioji dalis mažėja. Nors niekas tiksliai neskaičiuoja, tačiau manoma, kad emigravusiųjų iš Lietuvos skaičius siekia pusę milijono. Taigi ir demokratija, ir valstybingumas, jei išvykusieji nebepriklauso pilietinei tautai, per tokias netektis patiria didžiulę žalą; mažai tautai tokia raida - pragaištinga.

Dalis Lietuvos piliečių, išvykusių po 1990 m. kovo 11 d. ir priėmusių kitos valstybės pilietybę, po 2006 m. lapkričio 13 d. Konstitucinio Teismo (KT) nutarimo priėmimo ir įsigaliojimo, Lietuvos pilietybę praranda. Iš išvykusių tėvų atimta teisė į dvigubą pilietybę užkerta kelią ir jų palikuonims įgyti Lietuvos pilietybę. Be to, procedūra įteisinti Lietuvos pilietybę lietuivio vaikui, gimusiam ne Lietuvoje, yra biurokratiškai itin apsunkinta. Didžioji dauguma Lietuvos piliečių neatsisakė ir neatsisako Lietuvos pilietybės, bet Lietuvoje ji, deja, atimama be jokių teisinių procedūrų. Lietuvos visuomenė ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) ryžtingai pasisako prieš gimimu įgytos pilietybės naikinimą, tikrą neteislingumo įteisinimą. Ir čia **jau netenka abejoti, kad priimant tokį KT sprendimą, ne yla, o sovietinis keturbriaunis "štikas" (durtuvus) iš maišo išlindo.**

Pirmosios Lietuvos Respublikos Vasario 16-osios Nepriklausomybės Aktas paskelbė, kad "Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsejo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis".

Antrosios Lietuvos Respublikos Kovo 11-osios Aktu po okupacijų valstybės nepriklausomybė atkurta, ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje kaip Lietuvos valstybės kūrėja įvardijama lietuvių tauta. Konstitucijos 2 str. tvirtina: "**Lietuvos valstybę kuria Tauta. Suverenitetas priklauso Tautai**".

Taigi tiek Pirmoji respublika kurta, tiek Antroji atkurta ant lietuvių tautos pamatų, jos kamieninė tauta yra lietuvių tauta.

Kadangi demokratinio valdymo akiratyje tautybės nėra, jos vietoje yra pilietybė, jos akiratyje taip pat nėra ir tautos, jos vietoje yra pilietinė visuomenė. Tačiau iš Konstitucijos seka, kad Lietuvos valstybę sudaro pilietinė tauta. Pilietinė tauta yra Lietuvos valstybės pagrindas ir tikrasis jos turinys. Štai kodėl taip svarbu tautiečiams išlaikyti Lietuvos pilietybę.

Egidijaus Kūrio vadovaujamo KT įteisintas 2006 m. neteislingumas, numatantis dvigubą pilietybę kaip "ypač retas išimtis" ir "itin retus atskirus atvejus", faktiškai į išlaidas nurašė didelę dalį pilietinės lietuvių tautos, nualino dar nesutvirtėjusią negausią pilietinę visuomenę, pačią valstybę. Tai smūgis į valstybės paširdžius.

DVEJUS "100-DIENIUS" PALYGINUS

Šiomet veik sutapo Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų naujų vyriausybių veiklos pirmieji 100-dieniai. JAV yra susidariusi tradicija susilaikyti nuo naujos valdžios kritikavimo 100 pirmųjų dienų.

JAV politiką lemiančius prezidentinius rinkimus laimėjo aiški "liberalinė" kairė. Globalistų statytinis "Demokratas" Obama rinkimų vąjaus pradžioje, pagal politines pažiūras buvo dešiniųjų apibudintas kaip "truputį dešinėn nuo Lenino". Jis yra "liberalas", taip dabar vadinasi JAV socialistai. Todėl nestebėtina pamatyti "liberalaus" žurnalo *News Week* 2009. 02. 16. laidos viršelyje juodą ranką spaudžiančią raudoną su ant-rašte: Mes visi dabar esame socialistai.

Vieno iš globalistų organo Europoje *Financial Times* vyriausias užsienio reikalų publicistas Gideon Rachman neseniai esąs parašęs džiaugsmingą straipsnį: "O dabar prie pasaulinės vyriausybės".

Neseniai ir šis Lietuvos publicistas, rašinyje apie globalistų sukeltą šią pasaulinę krizę, nurodė, jog ir anksčiau jų sukeltos (per "Federalinę Rezervų sistemą") krizės ir jų sprendimai pasireikšdavo dar vienu žingsneliu į pasaulinę valdžią. O šiandienė krizė - tikras šuolis į pagrindinį, ilgai planuotą, tikslą. Nebent, kaip norisi tikėti, ta krizė dalinai išėjo iš jų kontrolės ir, kaip neseniai nurodžiau spaudoje, kontrolei atgauti, dažnai prasitaria apie "globalinę" "viso pasaulio" kontrolę. Ar ne per anksti jie priversti pažadinti tautas?

Gal priversti skubėti, jau pirmąjį 100-dienį su žiniasklaidos palaiminimais krizės "daktarai" nacionalizuoja bankus, kitas finansines instituci-

jas ir net gamybos įmones.

Deja, kaip jau senokai matome, mūsiškiai politologai, politikai ir didieji žiniasklaidos žinsklaidžiai, apie kylantį tautos ir valstybių suverenumą naikinantį "pasaulinės kontrolės" cunamį nei girdi, nei jį mato, nei apie jį tautą išpėja. Laimė Lietuvoje kyla privati savišvietos ir aplinkošvietos banga. Girdėti bruzdėjimas ir kitur Europoje bei JAV. Ne be pagrindo Britų premjeras Gordon Brown, kuris atrodo, konkuruoja su R. Obama dėl diktatoriaus posto "Naujoje pasaulio santvarkoje", isteriškai šūkauja prieš "antiglobalinę" (savo valstybe rūpinimosi) politiką.

Nekritikavimo "100-dienis" Lietuvoje buvo paneigtas naujai, koaliciniais klėjais suklijuotai vyriausybei nespėjus atsisėsti į valdžios kėdes. Vienas garsiai skambantis eterinės ir popierinės žiniasklaidos žinsklaidis tai pateisino, kad "Lietuva - ne Amerika". Todėl 100 dienų čia esą perdaug, dėl tos priežasties Lietuvai gal tiktų 200 dienų, iš tokių žinsklaidžių neišgirsime.

Vyriausybės ir Seimas ne kartą buvo kritikuojami už nieko neveikimą, už "turizmą", už nepasirodymą tarnyboje. Tačiau šį pirmąjį 100-dienį išgirdome dar negirdėtą dalyką. **Nauja vyriausybė buvo kritikuojama, pašiepiama, už tai, kad iš pat pradžių dirbo perdaug, per sunkiai.** Net naktimis. Ar negalėjo palūkti? Pasakyk tai gyvybinių operacijų chirurgui. Žinsklaidžiai ko gero būtų kaltinę vyriausybę jei ši nebūtų kibusi į biudžetinį mėšlavežį nuo pirmos atsisėdimo minutės. Dar keistesnis vyriausybės kritikavimas už tiesos, vietoje melo, skelbimo. Esą vyriausybė "gąsdina" žmones, "kelia paniką". Atrodo kai kam tiesa

nervus gadina.

Tai dar kartą įrodo, jog prie diktatūros pripratę kairieji, atsidūrę prieš rinkiminę sistemą, nesugeba kultūringai pralaimėti. Tai padaro jų kritiką ne tik nelogiška, bet ir juokinga. Kiek "dešinumo" beužtiktumė šios LR vyriausybės neįtikėtinų koalicionių junginyje, dešiniausias jo ketvirtis dar kartą patvirtino informacijos svarbos nevertinimą. Propagandos tiesai skleisti nebijimu juos seniai kaltina jų rėmėjai. Ne gana patiems savo tiesa tikėti. Ne tik siekiant, bet ir būnant valdžioje, reikia bent rėmėjus pakankamai informuoti. O nėra net menkiausio spaudos leidinėlio. Nėra (bent pakankamai) "spaudos konferencijų", kurias patys dešinieji kontroliuotų, skirtingai nuo pasirodymų TV, kur lyg prokurorai, politiką dažnokai tar-do jos neišmaną, ar nusistatę prieš tiesą. Esu matęs, ir ne vien Lietuvoje, žurnalistą kalbinantį laidos svečią apie politiką, lyg kalbėtų apie pieno ūkį, pats dar neišrišęs galvosūkio, koku būdu juoda karvė duoda baltą pieną. Politikai, ypač Seimo nariai, ministrai turėtų gerbti savo postą, pagerbdami jiems tą postą patikėjusius balsuotojus.

Imtis sunkių, dargi skausmingų reformų, neparuošus tam dirvos viešumoje, yra tolygu ūkininko sėjimui kviečių piktžolių prižėlusioje, nesuaro-toje dirvoje.

Juk partija normaliai siekia valdžios, kuriuo tikslu ji tai bedarytų. Tad laimėti, nors ne pilnai, valdžią, neturėtų būti staigmena. O, kaip matome, prie normalių sunkumų prisideda ne tik koalicionių skirtingi sapnai, be dar ir nelaukti įvykiai, kaip Pasaulinė krizė šiuo atveju. Todėl "purenti dirvą" niekada nepakenks.

Vilius Bražėnas

Tarsi pasityčiodami iš tėvynainių Lietuvoje ir PLB, dvigubos pilietybės oponentai dabar siūlo keisti Konstituciją, keisti ją referendumu. Juk tikrai oponentai žino, kad būtent dėl esamo pilietinio kraujo stokos ir naujo nukraujavimo, ne tik šis, bet ir joks kitoks referendumas Lietuvoje jau įvykti negali.

Nėra priimtinas ir Prezidento siūlomas Lietuvos Respublikos Pilietybės įstatymas, nes per daug lietuvių, kurie emigravo iš Lietuvos po 1990 metų kovo 11 d. ir dėl įvairių priežasčių priėmė dar ir kitos valstybės pilietybę, prarastų Lietuvos pilietybę.

Prigimtinė teisė į LR pilietybę negali būti varžoma. Įstatymo keliu LR Seimas dabar privalo nuspręsti, kaip tą prigimtinę teisę, kurios negalima varžyti, reikia įgyvendinti, nes prigimtinės teisės negalima atimti iš asmens prieš jo valią, net jei jis įgijo kitos šalies pilietybę. Norint išvengti nesusipratimų ateityje, būtina Seimui papildyti LR Konstitucijos 18 arba 32 straipsnį pridodant, kad "nė venas lietuviškos kilmės pilietis, nei jo palikuonys negali prarasti Lietuvos Respublikos pilietybės, įgytos gimus, prieš savo valią, net ir įgijus kitos valstybės pilietybę". Argumentas, kad, leidus lietuviams turėti dvigubą pilietybę, tokių pat teisių pareikalaus ir kitataučiai, nepriimtinas, nes dviguba pilietybė turėtų būti suteikiama tik lietuvių kilmės asmenims, kaip jų prigimtinė teisė (dauguma kitų tautybių turi savo tautines valstybes).

Artimiausiu metu įsisenėję valstybei itin reikšmingi pilietybės reikalai vėl bus svarstomi Seime. Žinant, kad ir pats Seimas nėra vienalytis, pilietiskai susipratusi visuomenės dalis turi aktyviai įsijungti į sabotažui prilygstančio pilietybės reikalo vilkinimo likvidavimą, valstybei naudingų įstatymų priėmimą. Greta to, visuomenė pilietinėmis akcijomis gali reikalauti, kad KT naikintų savo akivaizdžiai ydingą sprendimą.

Algimantas Zolubas

PILIETYBĖ IR NAUJASIS PILIETYBĖS ĮSTATYMO PROJEKTAS

Regina Narušienė, DJ

Kiekvienoje šalyje pilietybė apibrėžiama pagal tos šalies istorinę patirtį. Ilgas sovietų okupacijos laikotarpis Lietuvoje mūsų tautai padarė sunkiai įvertinamą žalą. Per paskutiniuosius 100 metų Lietuva prarado maždaug trečdalį savo tautos. Apytiksliais Lietuvos Respublikos Statistikos departamento duomenimis, nuo 1990 m. Kovo 11-osios iš Lietuvos išvyko beveik pusė milijono gyventojų, sudarančių apie ketvirtadalį Lietuvos piliečių. Todėl **Lietuvos Respublikos pilietybės išlaikymą, įgijus ir kitos šalies pilietybę, šiandien galime prilyginti tautos išlikimui.**

Užsienio lietuviai trokšta išlaikyti Lietuvos Respublikos (LR) pilietybę. Užsienyje gyvenantis asmuo daug geriau supranta ir įvertina, ką reiškia prigimtinė pilietybė. Ar patriotizmas yra blogas jausmas? Kai kas Lietuvoje dabartinius emigrantus laiko nevisaverčiais lietuviais ir jiems vietoj prigimtinės LR pilietybės siūlo „lietuvių kilmę patvirtinantį dokumentą“, spaudoje vadinamą „lietuvio korta“. Teisinis statusas to dokumento dar nėra išdėstytas. Ta „korta“ yra tuščia. **Bet, aišku, kad tokią „kortą“ turintys asmenys negalės dalyvauti rinkimuose, būti renkami, balsuoti ir paveikti Lietuvos ateities.**

Dabartiniai atvykėliai iš Lietuvos didžiuojasi savo tautybe ir stengiasi ją išlaikyti: jie kuria lituanistines mokyklas, jungiasi ir net įkuria naujas Lietuvių Bendruomenes tuose kraštuose, kuriuose jų anksčiau nebuvo. Internetu ir spaudoje jie seka Lietuvos gyvenimą. Jie finansiškai remia savo gimines Lietuvoje, nuolat vyksta į Tėvynę. Deja, jie pradeda jaustis Lietuvos atstumtaisiais.

Dėl įvairių priežasčių - verslo, vairavimo, mokslo, nekilnojamo turto įsigijimo, darbo pagal įgytą profesiją įteisinimo - daliai atvykusiųjų teko priimti kitos šalies pilietybę. Tai ypač svarbu sukūrusiems mišrias šeimas. Lietuvė motina ar tėvas, norėdami turėti lygias vaiko globos teises, taip pat priima šalies, kurioje gyvena, pilietybę. **Dviguba pilietybė pripažįstama daugelyje šalių.** Dalyje jų nereikalaujama priesaikos ar atsisakyti turimos prigimtinės pilietybės.

Naujasis LR Pilietybės įstatymo projektas, pasiūlytas Prezidento yra platesnis, negu dabar veikiantis įstatymas. Juo remiantis, dviguba pilietybė būtų prieinama ir pasitraukusiems

iš Lietuvos nuo 1919 m. Taip pat kitos valstybės pilietybę gavęs asmuo dėl santuokos su užsieniečiu neprarastų LR pilietybės. Be to, minimame įstatymo projekte kai kurios procedūros yra geriau išdėstytos.

LR piliečiai ir jų palikuonys, emigravę iki 1990 m. kovo 11 d. ir išvykusieji vėliau, priėmę kitos šalies pilietybę, pagal LR įstatymus iki Konstitucinio Teismo (KT) 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimą, turės galimybę ir toliau išsaugoti LR pilietybę. Dalis LR piliečių, išvykusių po 1990 m. kovo 11 d. ir priėmusių kitos valstybės pilietybę po KT (2006 m. lapkričio 13 d.) nutarimo ir galiojimo, LR pilietybę praras. Iš išvykusių tėvų atimta teisė į dvigubą pilietybę užkerta kelią ir jų palikuonims įgyti LR pilietybę. Be to, procedūra įteisinti LR pilietybę LR piliečio vaikui, gimusiam ne Lietuvoje, yra biurokratiškai apsunkinta.

Buvęs KT pirmininkas ir Prezidento pilietybės darbo grupės narys Egidijus Kūris teigia: „... o kas išvyko ir kitos valstybės pilietybę priėmė vėliau, ATSIŠAKYDAMI Lietuvos Respublikos pilietybės – sorry...“ („Veidas“, 2009.02.16. Nr.7 „Kortos ir koziriai“). **Didžioji dauguma LR piliečių neatsisakė ir neatsisako LR pilietybės, bet Lietuvoje ji, deja, atimama be jokių teisiinių procedūrų „due process“.**

Prigimtinės pilietybės teisę oponentai komentuoja taip: jei užsienio lietuviai nori turėti dvigubą pilietybę, reikia LR Konstitucijos 12 straipsnį keisti referendumu. Referendume įstatyme reikalaujama, kad balsuotų daugiau nei pusė visų rinkėjų - mat sprendimas priimamas, jei pasiūlytai formuluotei pritaria daugiau kaip pusė balsavimo teisę turinčių piliečių. Nors oponentai pripažįsta, kad toks referendumas tikriausiai bus nesėkmingas, nes, kaip patirtis rodo, daugiau nei pusė LR piliečių nedalyvauja rinkimuose - nebalsuoja. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) nemania LR Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo, kuris įteisingų neribotą dvigubą pilietybę. **PLB pozicija:** dviguba pilietybė turėtų būti suteikiama tik lietuvių kilmės asmenims, kaip jų prigimtinė teisė (kitos tautybės turi savo tautines valstybes).

PLB teigia, kad lietuvių kilmės užsienio lietuviai, gimimu įgiję LR pilietybę, savo vaikams, vaikaičiams ir provaikaičiams bet kuriomis aplinkybėmis

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė kartu su Lietuvos Respublikos prezidentu Valdu Adamkumi ne kartą žadėjo užsienio lietuviams, kad Lietuvos pilietybė bus suteikta.

mis ją išsaugoja. LR pilietybės negalima atimti prieš asmens valią, net kai jis įgyja kitos šalies pilietybę.

LR Konstitucijos 12 straipsnis išimties tvarka suteikia galimybę LR piliečiui turėti dvigubą pilietybę „atskirais atvejais“. Jis yra įgyvendinamas įstatymo keliu. **KT pakeitė LR Konstitucijos 12 straipsnį be referendumo, kai į nutarimą įrašė - „ypač reta išimtis“ ir „itin retus atskirus atvejus“.** Šių žodžių nebuvo LR Konstitucijos 12 straipsnyje. Taip buvo pakeista „atskirų atvejų“ prasmė. Sutartys, LR Konstitucija bei visi dokumentai yra interpretuojami pagal „įprastinę reikšmę“ - t.y. taip, kaip tie asmenys, priėmę nutarimą, suprato tuos teiginius. Atskirų atvejų definicija (apibrėžimas) yra „Didžiąjame lietuvių kalbos žodyne“. Ji skiriasi nuo LR Konstitucinio Teismo aiškinimo. Be to, tautos išrinktieji - LR Seimo nariai - kitaip suprato „atskirus atvejus“ negu KT ir pagal „įprastinę reikšmę“ priėmė buvusius LR pilietybės įstatymus.

Konstitucinis Teismas 2006 m. lapkričio 13 d. nusprendė, kad tie „atskiri atvejai“, įteisinti buvusiuose įstatymuose, per daug išplėsti. Bet ir KT, neturėdamas tikslių duomenų, negalėjo taip nuspręsti. **KT atėmė LR piliečių teises, jiems nedalyvaujant ir neturint galimybės apsiginti.** Be to, dabartinė pilietybės atėmimo procedūra prieštarauja teisei tvarkai („due process“). Dažnai asmuo sužino tik iš „Valstybės žinių“, kad išjo LR pilietybė atimta be aiškaus apkalbinimo, net neleidžiant apsiginti. KT nesvarstė prigimtinės pilietybės principo, įteisinto LR Konstitucijoje.

Interpretuojant LR Konstituciją, būtina atkreipti dėmesį į viso dokumento esmę. Jos įvade skelbiama: „Lietuvių Tauta, prieš daugelį amžių sukūrusi Lietuvos valstybę, <...> išsaugojusi savo dvasią, gimtąją kalbą, raštą ir papročius, ikūnydami prigimtinę žmogaus ir Tau-

tos teisę laisvai gyventi ir kurti savo tėvų ir protėvių žemėje <...>, puoselėdama Lietuvos žemėje tautinę santarvę“ <...>. LR Konstitucijos I straipsnio 2 dalis sako: „**Lietuvos valstybę kuria Tauta.** Suverenitetas priklauso Tautai“. 12 straipsnis teigia: „Lietuvos Respublikos pilietybė įgyjama gimstant ir kitais įstatymo nustatytais pagrindais. Pilietybės įgijimo ir netekimo tvarka nustatoma įstatymais“. 18 straipsnyje teigiama, jog „Žmogaus teisės ir laisvės yra prigimtinės“. 32 straipsnyje draudžiama apriboti LR piliečiui teisę pasirinkti, kur jis nori gyventi. 29 straipsnyje draudžiama varžyti žmogaus teises. Iš Konstitucijos konteksto aišku, kad Lietuva yra tautinė valstybė, kuri kūrėsi lietuvių tautos pagrindu. Pilietybė yra tautinis elementas, jos sudėtinė dalis. Ši amžina prigimtinė pilietybės teisė negali būti taip lengvai atimama.

LR Konstitucijoje turime du atskirus principus: išimtį iš dvigubos pilietybės draudimo - „atskirus atvejus“ ir prigimtinę teisę į LR pilietybę, kuri negali būti varžoma. Pagal konstitucinę interpretacijos teisę, abu principai turi būti duodami reikšmės. Jie abu turi būti galiojantys. Įstatymo keliu LR Seimas dabar turi nuspręsti, kaip tą prigimtinę teisę, kurios negalima varžyti, reikia įgyvendinti. PLB teigia, kad lietuvių kilmės užsienio lietuviai, įgiję LR pilietybę gimimu, savo vaikams, vaikaičiams ir provaikaičiams bet kuriomis aplinkybėmis turi teisę išsaugoti LR pilietybę. Jos negalima atimti iš asmens prieš jo valią, net jei jis įgijo kitos šalies pilietybę. Norint išvengti nesusipratimų ateityje, **būtų verta Seimui papildyti LR Konstitucijos 18 arba 32 straipsnį pridedant, kad „nėi venas Lietuvos kilmės pilietis, nei jo palikuonys negali prarasti Lietuvos Respublikos pilietybę, įgytą gimus, prieš savo valią, net ir įgijus kitos valstybės pilietybę“.**

Kai kurie Lietuvoje teigia, kad priimdamas kitos valstybės pilietybę LR pilietis savaime atsisako savo prigimtinės teisės į turėtą pilietybę. Daugumoje šalių šiandien yra įteisinta dviguba pilietybė. Kai kurios valstybės net nereikalauja priesaikos. LR pilietis, atsisakydamas LR pilietybės, turi aiškiai išreikšti savo valią savo valstybei Lietuvai, ne svetimam kraštui. Lietuva yra laisva ir nepriklausoma. Ji valdoma savo įstatymais, o ne pagal kitų valstybių įstatymus ar reikalavimus.

Jei Lietuva nori užsitikrinti, ar tikrai LR pilietis, priėmęs kitos šalies pilietybę, nepageidauja atsisakyti turimos LR pilietybės, Lietuvos valdžia gali reikalauti, kad toks asmuo raštu patvirtintų, jog pageidauja išlaikyti LR pilietybę.

1997 m. Europos pilietybės konvencija siekia „panaikinti diskriminaciją dėl pilietybės“. Šios konvencijos 16 straipsnis skelbia, kad valstybė, suteikdama savo šalies pilietybę, negali reikalauti kitos pilietybės atsisakymo ar netekimo kaip sąlygos jos pilietybei gauti ar išsaugoti, jei toks atsisakymas ar netekimas neįmanomas arba negali būti reikalaujamas dėl racionalių priežasčių. Lietuva dar nėra šios konvencijos signatarė. Ministerijos daug metų vis dar derina tekstą... Lietuva yra Europos Tarybos narė. Tikėtina, jog minėtą konvenciją ji ratifikuos. Dalies teisininkų teigimu, savo piliečių, turinčių dvigubą pilietybę, diskriminacija yra žmogaus teisių, įrašytų daugumos kraštų Konstitucijose, tarptautinėse sutartyse, lygybės pažeidimas.

Šiandien aišku, kad dvigubos pilietybės klausimas buvo ir yra politinis, o ne teisinis. Būtina politinė valia nedelsiant išsaugoti lietuvių kilmės Lietuvos piliečių, gyvenančių užsienyje, prigimtinę teisę į LR pilietybę. Negausi mūsų tauta vis retėja. Ar galime bendromis pastangomis suvienyti ir išsaugoti ją?

VAŠINGTONE PAGERBTI TŪKSTANTMEČIO ODISĖJOS BURIUOTOJAI

Lietuvos Respublikos ambasadoje Vašingtone balandžio 16d. vyko Vašingtono ir Baltimorės lietuvių bendruomenės susitikimas su aplink pasaulį plaukiančios lietuvių jachtos "Ambersail" igula.

Susirinkusius lietuvių bendruomenės narius bei buriuotojus pasveikino ambasados įgaliotasis ministras Tomas Gulbinas. "Jūsų įkvėpianti misija kelia susižavėjimą ir suvienija viso pasaulio lietuvius. Valstybė, turinti išėjimą prie jūros, niekada nebūna maža. Jūs, tūkstančio odisėjos dalyviai, parodėte kokia didelė yra Lietuva", - sakė diplomatas.

"Tūkstantmečio odisėjos" nariai perskaitė Prezidento Valdo Adamkaus kreipimąsi į pasaulio lietuvius ir paragino Vašingtono bei Baltimorės lietuvius prisidėti prie Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo vienu metu visuose pen-

kiuose žemynuose akcijos.

Lietuvos buriuotojus taip pat priėmė JAV Nacionalinės geografijos draugijos (National Geographic Society) vice-prezidentas Terry Adamson.

Balandžio 19 d. "Ambersail" jachta tęs savo misiją į Bostoną.

Lietuvos buriuotojai, plaukiantys "Ambersail" jachta aplink pasaulį, startavo 2008 m. spalio 5 d. Klaipėdoje. Jachtos sugrįžimas ir visuotinis pasaulio lietuvių šventimas planuojamas 2009 m. liepos 5 d. - Lietuvos valstybės dienos išvakarėse. Šią dieną viso pasaulio lietuviai susitelks tam, kad garsiai ir išdidžiai visam pasauliui praneštų, jog Lietuvai - tūkstantis metų.

Daugiau apie "Tūkstantmečio odisėjos" projektą: <http://1000odiseja.lt/index.php/pageid/815>

LR ambasada Vašingtone

Lietuvos buriuotojus pasveikino LR ambasados Vašingtone įgaliotasis ministras Tomas Gulbinas.

LR ambasados Vašingtone nuotr.

SEIMAS PRITARĖ NAUJAM PILIETYBĖS ĮSTATYMO PROJEKTUI

Vilnius, balandžio 16 d. (ELTA). Seimas po pateikimo pritarė naujos redakcijos Pilietybės įstatymo projektui, kuriame išplečiamas dvigubą pilietybę turėti galinčių asmenų ratas.

Šiuo metu galiojančiame Pilietybės įstatyme numatyta, kad dvigubą pilietybę gali turėti asmenys, iki 1940 metų birželio 15 dienos turėję Lietuvos pilietybę ir ištremti ar pasitraukę iš Lietuvos 1940 metų birželio 15 dienos – 1990 m. kovo 11 dienos okupacijų metu. Naujame įstatymo projekte siūloma dvigubą pilietybę leisti turėti nuo 1919 metų sausio 9 dienos iki 1990 metų kovo 11 dienos iš Lietuvos išvykusiems asmenims ir visiems jų palikuonims, kurio bent vienas iš tėvų buvo Lietuvos pilietis.

Įstatymo projekte siūloma įtvirtinti nuostatą, kad vaikas, kuris gimdamas įgyja Lietuvos ir kitos valstybės pilietybę, gali būti kartu Lietuvos ir tos kitos valstybės pilietis. Šiai nuostatai siūloma suteikti grįžtamąją galią ir nustatyti, kad Lietuvos piliečio vaikai, gimę 1990 metų kovo 11 dieną ir vėliau, kurie gimdami įgijo Lietuvos ir kitos valstybės pilietybę, gali turėti dvigubą pilietybę.

Įstatymo projekte taip pat numatoma, kad asmenys, ištremti iš okupuotos Lietuvos 1940 - 1990 metais ar iš jos pasitraukę

nuo 1919 iki 1990 metų ir įgiję kitos valstybės pilietybę, ir nurodytų asmenų palikuonys, galės susigrąžinti Lietuvos pilietybę neatsisakydami turimos kitos valstybės pilietybės.

Be kita ko, projekte taip pat numatoma išplėsti asmenų, galinčių būti Lietuvos ir kitos valstybės piliečiais, ratą, įtraukiant ir asmenis, kurie, sudarydami santuoką su kitos valstybės piliečiu, dėl to savaime įgis tos valstybės pilietybę.

Įstatymu norima įtvirtinti ir pilietybės įgijimą supaprastintą tvarką. Lietuvių kilmės asmuo, niekada neturėjęs Lietuvos pilietybės, galės ją įgyti supaprastinta tvarka. Asmenys, iki 1940 metų birželio 15 dienos turėję Lietuvos Respublikos pilietybę, ir jų palikuonys, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo nėra įgiję Lietuvos Respublikos pilietybės, turės neterminuotą teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, nepriklausomai nuo to, kokioje valstybėje jie nuolat gyvena.

Projekte taip pat numatyta, kad lietuvių kilmę patvirtinantis dokumentas būtų išduodamas lietuvių kilmės asmenims, neturintiems Lietuvos pilietybės. Kartu projekte siūloma parengti atskirą įstatymą, kuriame būtų nustatytos socialinės, ekonominės, kultūrinės ir kitokios teisės, kurias šie asmenys turės Lietuvoje.

DĖL ŽYDŲ TURTO LIETUVOJE

Vilnius, balandžio 16 d. Premjeras Andrius Kubilius tikisi, jog Seimas netruks priimti įstatymą, kuriuo numatoma žydų bendruomenei sumokėti kompensaciją už negrąžintą nekilnojamąjį turtą.

Po susitikimo su Lietuvoje viešninčia JAV Kongreso delegacija premjeras žurnalistams sakė, kad Teisingumo ministerijos parengtas įstatymo projektas bus pateiktas dar iki šios sesijos pabaigos.

„Yra paruoštas įstatymo projektas, vyksta diskusijos ir derinimas su žydų bendruomenių atstovais, ir aš tikiu, kad mes artimiausiu metu, iki šios sesijos pa-

baigos, galėsime įstatymą pateikti Seimui, ir manau, kad jis tikrai bus priimtas, ir visi procesai, kurie Lietuvoje neišspręsti, bus realizuoti. Tenka apgailestauti, kad ankstesnių Vyriausybių pažadai šią problemą spręsti kiek galima greičiau nebuvo realizuoti“, - po susitikimo sakė premjeras.

Vienas delegacijos atstovų, kongresmenas Steve Cohen, kurio šeima kilusi iš Lietuvos, kaip pats sakė, į JAV pasitraukė devynioliktojo amžiaus paskutinįjį dešimtmetį, sakė tikintis, jog procesas bus išspręstas „taip, kaip jis buvo išspręstas katalikų bendruomenėje“.

„Aš tikiuosi, kad procesas bus sėkmingai baigtas, šiandien mes kalbėjome su premjeru, su parlamento nariais, ir aš tikiuosi, kad teisingai bus išspręstas visas šis procesas, taip, kaip jis buvo išspręstas katalikų bendruomenėje“, - sakė S. Cohen.

„Aš esu iš šeimos, kuri paliko Lietuvą 189-keitais metais. Pirmą kartą atvykau į Lietuvą, bet esu įsitikinęs, kad mano šeimos yra dalis čia mirusių, žuvusių, yra gal ir tokių, kurie išgyveno. Ir iš tikrųjų labai norėtusi, kad jie galėtų būti mūsų didžiosios kultūros dalis čia, Lietuvoje, kad bent galimybė būtų atkurti žydų bendruomenei“, - tęsė kongresmenas.

Teisingumo ministerijos parengtame specialiaame Kompensacijos už žydų nekilnojamąjį turtą įstatymo projekte numatoma, kad Lietuvos valstybė per dešimt metų sumokėtų 113 mln. litų kompensacijos už negrąžintą žydų nekilnojamąjį turtą. Tai sudaro maždaug trečdalį dabartinės jo vertės.

Numatoma, kad kompensacija turėtų būti pradėta mokėti 2011 m. sausio 1 d. ir baigta 2021 d. kovo 1 d., o pinigai būtų pervedami Vyriausybės pa-

skirtam fondui.

Įstatymo projekto rengėjai nurodo, kad jų siūlomas kompensacijos dydis - 113 mln. litų - sudaro trečdalį viso žydų bendruomenės priklausiusio ir išlikusio nekilnojamojo turto vidutinės rinkos vertės dydžio.

Turto vertė apskaičiuota remiantis Archyvų departamento pateikta archyvine informacija ir „Registrų centro“ turimais masinio vertinimo duomenimis.

Nustatyta, kad kompensacija priklauso už 136 objektus, kurių bendrą vertę siekia 376,98 mln. litų.

Lietuva sutinka atlyginti už išlikusį nacionalizuotą ar kitaip nusavintą žydų bendruomenių turtą, kuris naudotas religiniams, kultūros, švietimo, mokslo ar labdaros tikslams, išskyrus žemę. Pagal galiojančius įstatymus Lietuva žydų religinėms bendruomenėms yra grąžinusi tik maldos namus.

Šį projektą Teisingumo ministerija pateikė derinti suinteresuotoms valstybės institucijoms ir trims žydų bendruomenėms.

Lietuva yra viena iš paskutinių valstybių Europoje, iki šiol neišsprendusį žydų turto grąžinimo klausimo.

ALGIMANTAS DAILIDĖ VĖL PERSEKIOJAMAS

Lietuvoje už nusikaltimus prieš žydus jau teistas, bet kalėjimo išvengęs 87 metų Algimantas Dailidė gali būti dar kartą teisiamas Vokietijoje. Kaip rašo *Vilniaus diena*, Vokietijos prokurorai ieško galimybių patraukti baudžiamojon atsakomybėn gyvus likusius nacių kolaborantus, per Antrąjį pasaulinį karą prisidėjusius naikinant žydus. Liudvigsburge įsikūrusio Nationalsocialistų nusikaltimų tyrimų centro taikiklyje atsidūrė keturi asmenys. Tarp jų - ir lietuvis A.Dailidė.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LITUVOS GARBĖS LAISVYBOS
LAISVYBOS LAISVYBOS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

PRANEŠIMAS UŽSIENIO LIETUVIAMS

Balsavimas Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą vyks ir papildomuose balsavimo punktuose!

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje informuoja, kad Vyriausioji rinkimų komisija leido įsteigti du papildomus balsavimo punktus: Lemonte (Pasaulio lietuvių centre) ir Čikagoje (Lietuvių Jaunimo centre).

Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje, 211 E. Ontario St., Suite 1500, Chicago, IL 60611, balsuoti bus galima:

2009 m. gegužės 6-8 d. - nuo 10.00 iki 12.00 val. dienos, nuo 2.00 iki 4.00 val. po pietų;

2009 m. gegužės 11-15 d. - nuo 10.00 iki 12.00 val. dienos, nuo 2.00 iki 4.00 val. po pietų;

2009 m. gegužės 16 d. - nuo 10.00 val. ryto iki 4.00 val. po pietų;

2009 m. gegužės 17 d. - nuo 9.00 iki 12.00 val. dienos;

Pasaulio lietuvių centre 14911 127th St., Lemont, IL 60439 balsuoti bus galima:

2009 m. gegužės 16 d. - nuo 10.00 val. ryto iki 4.00 val. vakaro;

2009 m. gegužės 17 d. - nuo 9.00 val. ryto iki 12.00 val. dienos.

Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, balsuoti bus galima:

2009 m. gegužės 16 d. - nuo 10.00 val. ryto iki 4.00 val. vakaro;

2009 m. gegužės 17 d. - nuo 9.00 val. ryto iki 12.00 val. dienos.

Kad balsavimas vyktų sklandžiai, dar kartą kviečiame rinkimams registruotis iš anksto! Į balsavimo punktą atvykusiems neužsiregistravusiems piliečiams sudarysime sąlygas balsuoti, tačiau tai užtruks gerokai ilgiau. Papildomuose punktuose neturėsime techninių galimybių operatyviai gauti iš Vyriausiosios rinkimų komisijos patikslintų rinkėjų sąrašų, todėl neužsiregistravusių rinkėjų balsavimo biuletenius į balsadėžę bus galima mesti tik sulaukus Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtinimo, kad rinkėjas įre-

gistruotas.

Kaip ir anksčiau, visus toliau gyvenančius Lietuvos Respublikos piliečius **kviečiame balsuoti paštu**. Nors rinkėjo anketas Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje priiminės **iki pat rinkimų dienos 2009 m. gegužės 17 d.**, pageidaujant **balsuoti paštu**, Jūsų rinkėjo anketa turi pasiekti konsulatą **ne vėliau kaip iki 2009 m. gegužės 8 d.** Likusios dienos iki rinkimų yra būtinos tam, kad spėtume įtraukti Jus į rinkėjų sąrašus, išsiųsti rinkėjo pažymėjimus bei balsavimo biuletenius ir laiku gauti Jūsų balsus.

2009 m. birželio 7 d. vyks rinkimai į Europos Parlamentą, o esant reikalui ir antrasis Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų ratas. Apie išankstinio balsavimo laiką pranešime atskirai.

Primename, kad Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje, o taip pat papildomuose balsavimo punktuose Pasaulio lietuvių centre ir Lietuvių jaunimo centre gali balsuoti visi 18 metų sulaukę Lietuvos Respublikos piliečiai, gyvenantys JAV Iliojaus, Ohajo, Mičigano, Indianos ir Viskonsino valstijose. Rinkėjo anketą galite rasti mūsų konsulinės įstaigos tinklapyje www.konsulatas.org, Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje, lietuvių bendruomenės susibūrimo vietose ir pan.

Visais klausimais dėl rinkimų organizavimo maloniai prašome skambinti į mūsų konsulinę įstaigą telefonu: 312-397-0382 ext. 203 arba el. paštu: vytautas@konsulatas.org.

Jei dalyvavote 2008 m. Seimo rinkimuose, tačiau Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje laiško su kvietimu balsuoti negavote - prašytume susisiekti su mūsų konsuline įstaiga dėl Jūsų adresų patikslinimo.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Lietuvos tautinių mažumų ir užsienio departamento prie Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius, Čikagos miesto seniūnė Lona Lane ir Lietuvos generalinė konsulė Skaistė Anilienė "Seklyčioje", kai Čikagoje lankėsi LR Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas.

Z. Degučio nuotr.

KVIEČIAME DALYVAUTI ČIKAGOS SUSIGIMINIAVUSIŲ MIESTŲ FESTIVALyje

Pranešame, jog generalinis konsulas Čikagoje gavo pasiūlymą bendradarbiauti rengiant ketvirtąjį kasmetinį Čikagos susigiminiavusių miestų festivalį (Chicago Sister Cities International Festival), kuris vyks šių metų birželio 15-18 dienomis miesto centre esančioje Daley Plaza. Tai puiki proga atstovauti Vilniui ir pristatyti lietuvišką kultūrą bei produkciją Čikagos miesto gyventojams ir jo svečiams.

Festivalio metu Daley Plaza taps tarptautiniu miesteliu, kuriame bus pristatomi autentiški tautiniai patiekalai, prekiaujama suvenyrais bei vyks skirtingų pasaulio šalių atstovų pasirodymai. Tikimasi, jog šiais metais festivalio programos laikas bus pratęstas, todėl vakarais vyks pasilinksminimai, bus galimybė paragauti įvairiausių pasaulio vynų arba alaus.

Maloniai kviečiame lietuviškus meno kolektyvus ir verslininkus, prekiaujančius lietuviška produkcija, dalyvauti Čikagos susigiminiavusių miestų festivalyje. Jei jus domina ši galimybė, maloniai prašome kreiptis į LR Generalinio konsulato Čikagoje darbuotoją Agnė Vertelkaitę elektroniniu paštu adresu agne@ltconschi.org arba tel.: 312-397-0382, trump. nr. 204.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

UŽSIENIO LIETUVIAMS

Užsienio reikalų ministerijos internetiniame puslapyje www.urm.lt balandžio 14 dieną pradėjo veikti speciali Prezidento ir Europos Parlamento rinkimams skirta informacinė rubrika "Kur Jūsų rankos? Rinkimai 2009". Šioje skiltyje Lietuvos piliečiai, nuolat ar laikinai gyvenantys užsienyje, galės rasti visą informaciją, kaip dalyvauti rinkimuose nesant Lietuvoje.

"Kviečiu visus lietuvius pasinaudoti savo rinkimų teise ir aktyviai dalyvauti gegužės 17

LIETUVOS TŪKSTANTMETIS

dienos Prezidento rinkimuose ir birželio 7 dienos rinkimuose į Europos Parlamentą", - ragindamas užsienio lietuvius nelikti abejingiems Lietuvos politiniam gyvenimui sakė už-

sienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas.

Užsienio reikalų ministerija primena, kad Lietuvos piliečiai, nuolat ar laikinai gyvenantys užsienio valstybėse, gali balsuoti Lietuvos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose arba paštu.

"Balsavimas rinkimuose - tai dar viena galimybė užsienyje gyvenantiems lietuviams palaikyti ryšį su savo valstybe ir dalyvauti jos gyvenime", - sakė ministras V. Ušackas.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas

TAUTINIO ANSAMBLIO "GRANDIS" KONCERTAS

Tautinių šokių ansamblis "Grandis" kviečia visus į 50-mečio jubiliejaus sukaktuvinį koncertą, *"Eina saulelė apie dangų"*, šeštadienį, gegužės 2 d., 4 val. p.p. Mother McAuley gimnazijos teatre (3737 W. 99 St., Chicago). Scenoje pasirodys 115 grandiečių - vaikų, vaikų, jaunučių, jaunių, jaunimo/studentų ir pagyvenusiųjų ratelių šokėjai. Jubiliejiname koncerte sutiko dalyvauti ypatinga viešnia iš Vilniaus, Valstybinės kultūros ir meno premijos laureatė dainininkė, etnologė **Veronika Povilionienė**, ir muzikantų kapela iš Indianapolis, "Biru bar", vadovaujama muzikės Adrijos Beleckienės. Koncerto metu

bus paminėtas Lietuvos vardo tūkstantmetis, vyks Rasos, Kupoles šventė - Joninės. Bilietus į koncertą galima įsigyti lietuviškose parduotuvėse "Lietuvėlė" ir "Two Rivers", sekmadieniais prieš koncertą Pal. Jurgio Matulaičio misijos (Lemonte) prieangyje, ar kreipiantis į Beatricę Čepelę, tel. 630-243-6313, bcepele@comcast.net.

Po koncerto, 7 v.v. vyks pokylis Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Šokiams gros Šva-

Lietuvių Operos valdyba praneša, kad numatytas J. Strauss'o operetės "Šikšnosparnis" spektaklis balandžio 26 dieną gali neįvykti, nes JAV atitinkama įstaiga atsisakė Lietuvos menininkams išduoti įvažiavimo vizas. Dedamos pastangos, kad spektaklis įvyktų gal ir vėlesne data. Apie tai bus pranešta visuomenės žiniomis.

bai. Rezervacijas į pokylį galima užsakyti pas Žibutę Pranckevičienę tel. 630-257-0153 arba zibi@voras.com.

IŠRINKIME GERIAUSIUS

atstovus į JAV Lietuvių Bendruomenės XIX-tą TARYBĄ

Rinkimai vyks 2009 m. gegužės mėn. 9-17 d.

Balsuokite savo apylinkėje, paštu ar internetu.

Balsavimo informaciją rasite <http://www.javlb.org> arba kreipkitės į savo apylinkės rinkimų komisiją ar valdybą.

Lietuvių Bendruomenė yra visų lietuvių organizacija – Ji mums reikalinga. Visų lietuvių pareiga yra balsuoti. Parodykim savo vienybę!

JAV LB Krašto valdybos rinkimų komisija
29 Fox Hill Lane, Milton, Ma 02184
617-698-2162 arba 617-212-2460
Email tarybosrinkimai2009@gmail.com

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

NEW YORK, NY

Lietuvis Julius Ziz, kurio gyvenamoji vieta yra New York ir Airija, parodė tris savo filmus, Museum of Modern Art: "The Wolf" - (Vilkas) - lietuviškai apie žmogų, kuris slepiasi Lietuvos miškuose nuo komunistų ir pradeda gyventi kaip vilkas. "The Window" - (Langas) apie močiutę, kuri sėdi prie lango ir žiūri į lauką - labai 60-ų metų filmo žanras, gana lėtas. Paskutinis filmas sudėliotas iš skirtingų kitų filmų. Buvo klausimų, į kuriuos Ziz atsakė.

Balandžio 9 d. buvo susitikimas su lietuviu budistu Kęstučiu Marčiulynu. K. Marčiulynas pasakojo, kad jis dar komunistiniais laikais norėjo būti kunigu, bet jį komunistai norėjo užverbuoti, tai jis atsisakė. Sukūrė šeimą, turi vaikų ir anūkų, bet jau 10 metų, kai studijuoja budizmą. Tai yra meditacija. Jis po keletą valandų į dieną sėdi ir medituoja. Gauna mažą pensiją pragyvenimui. Jis sakė, kad nežino kiek ilgai jis šį gyvenimą ves.

Lietuviška birbynė pirmą kartą skambėjo žymiausioje pasaulio koncertų salėje - New York "Carnegie Hall". Balandžio 15 dieną lietuvių birbynininkas Darius Klišys grojo pirmajame "YouTube" simfoninio orkestro koncerte. Tai bendras interneto milžino "Google" ir Londono simfoninio orkestro kūrybinis projektas, vienijantis klasikinės muzikos atlikėjus iš viso pasaulio. Koncertui atlikėjus atrinkusią konkurso komisiją sudarė meno vadovai bei atlikėjai iš New Yorko, Berlyno, Honkongo filharmonijų orkestrų bei Londono, San Francisko, Sydnėjaus simfoninių orkestrų. Tarp 90 finalininkų, atrinktų iš daugiau nei 3 tūkst. pretendentų, yra ir lietuvis birbynininkas Darius Klišys. Jo atliekamas konkursinis kūrinys - Mozart "Adagio" iš koncerto klarnetui A-dur bei lietuvių tautinio instrumento tembrinės galimybės susilaukė dėmesio net iš "Financial Times", "New York Post" žurnalistų. "Carnegie Hall" meno vadovas Clive Gillinson sako neabejojantis šio "YouTube" simfoninio orkestro sėkme ir kad tai būsiąs vienas iš nepakartojamų momentų klasikinės muzikos istorijoje.

Balandžio 24 d., 6:30 v.v., Dalios Paslauskienės knygos "Paukščiai čia nečiulbės" pristatymas, įvyks Susivienijimo Lietuvių Amerikoje patalpose, 307 West 30th Street, New York, NY 10001. Pajamas už parduotą knygą, Dalia Paslauskienė skirs New Yorko Maironio lituanistinei mokyklai.

Gegužės 3 dieną, sekmadienį New Yorko Maironio mokykla ruošia Motinos die-

LOS ANGELES, CA

TAUTINIAI NAMAI
JAUNĖJA IR GRAŽĖJA

Vieną kovo mėnesio pabaigos dieną aš gavau labai malonų telefono skambutį, kviečiantį atvykti į Tautinius namus Los Angeles mieste. Viena Tautinių namų įkūrėjų, dabartinės valdybos narė Rūta Sakienė, pakvietė mane į metinį susirinkimą kovo 29 d. kaip viešnią. Kai kurioje lietuviškoje spaudoje buvome mes, losangeliečiai, nepagarbiai išvadinti kaip pinigų ir nesantaikų mėgėjai. Juk Tautiniai namai buvo įkurti materialiniais tikslais - gauti pajamų. Tautiniai namai nėra Šv. Kazimiero lietuvių parapijos ir bažnyčios dalis. Įkurti labai susipratusių lietuvių prieš keturiasdešimt aštuonerius metus, 1961-ais, jie atliko daug gerų darbų lietuviybės stiprinime. Tautiniai namai buvo ta vieta, kur vyko lietuviška tautinė veikla - susirinkimai, koncertai, sutikimai įdomių žmonių, asmeniniai pokyliai, duodantys tam tikras pajamas savo išsilaikymui ir kitų organizacijų pagalbai. Tą jie daro tuos ilgus dešimtmečius ir, valdybos, kurios keičiasi reguliariai, sutartinai vykdo tuos reikalavimus - būti aktyviais lietuviškoje veikloje ir tą veiklą remti materialiai.

Susirinkimą pradėjo valdybos pirmininkas Aloyzas Pečiulis. Buvusioje valdyboje dirbo a.a. Rūta Anelauskienė, Romas Bužėnas, Rūta Sakienė, Aloyzas Pečiulis ir Auris Jarašūnas. Finansų priežiūrą vykdė revizijos komisijos nariai. Kviečiame į 10 v.r. šv. Mišias Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 275 North 5th Street, Brooklyn, NY 11211. Tuoju po pamaldų visus prašome ateiti į salę, Our Lady of Mount Carmel Church, 275 North 8th Street, Brooklyn (3 gatvės nuo Apreiškimo parapijos bažnyčios). Maironio mokyklos mokiniai pasveikins visas mamytės, surengs gražią šventinę programą. Taip pat bus patiekti šventiniai pietūs, kuriuos ruošia New Yorko Maironio mokyklos tėvų komitetas. Įėjimo bilietus platina: Raimundas Šližys tel: 718 296 6376, Jurgita Mačiūnaitė, tel.: 516-543-8427

J.E. vysk. Paulius Baltakis, O.F.M. išvyksta pastoviam apsigyvenimui į Kennebunkport, ME. Atsisveikinimas su Ekscelencija organizuojamas sekmadienį, gegužės 10 d. Vyskupo paskutinės šv. Mišios New Yorke bus atnašaujamos tą sekmadienį, 11:30 val. ryto. Atsimainymo bažnyčioje ir po to bus vaisės 2 val. popiet parapijos salėje.

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Clevelando tautinių šokių "Grandinėlė" šokėjai su filmų ir televizijos artiste Rūta Lee-Kilmonyte XIII-je mūsų tautinių šokių šventėje Los Angeles, CA.

riai: Vytautas Čekanauskas, Rimtautas Dabšys ir Gytis Kvedaras. Pirmininkas paprašė visus minutę susikaupti, paminėti tuos, kurie išėjo amžinam poilsui. Tai Rūta Anelauskienė, viena iš labiausiai atsidavusių darbui asmenų. Jonas Bužėnas, Filomena Galdikienė, Marytė Sušinskienė, Antanas Mažeika, ilgametis valdybos darbininkas, Petras Gauronskas, Jonas Gričius ir Kęstas Pažemėnas. Narių šiuo metu yra 118. Namų pajamos gerokai sumažėjusios, nes dabartinė ekonominė situacija veikia ir namus: mažai pokylių, salės nuomojamos nereguliariai. Pernai metų pajamos sumažėjo beveik 13,000 dolerių. Bet ir tokioje būklėje Tautiniai namai davė lietuviškomis organizacijoms bei meno vietams net 16,000 dol. paramos. Pirmininkas išskaičiavo tas organizacijas: ALT'ui, LB Los Angeles skyriui, Radijo valandėlei bei radijui anglų kalba aukota po 200 dolerių; "Dirvai" - 300; sporto būriui "Banga", skautams, lituanistinei mokyklai, Šv. Kazimiero bažnyčiai ir parapijos chorui - po 500 dol.; Los Angeles konsulatui - 2,000 dol.; Dramos sambūriui ir "Vaikų vilčiai" - po 1,000 dol.; vasarą įvykusioje XIII-os Šokių šventės suruo-

šimui - 5,000 dol.; Tautinei sąjungai 3,000 dol.

Po pirmininko A. Pečiulio pranešimo revizijos komisijos aktą perskaitė Rimtautas Dabšys. Vėliau vyko narių pasisakymai ir pasiūlymai. Buvo pasiūlyta pakeisti reklamas gražesnėmis, ypač pačių namų pavadinimą. Į naują valdybą buvo pasiūlyti labai gabūs jauni nariai: Daina Kasputienė, Marius Anelauskas ir Giedrius Lunskis. Revizijos komisijoje liko dirbę nariai - Rimtautas Dabšys, Vytautas Čekanauskas ir Gytis Kvedaras. Pasibaigus susirinkimo programai, nariai ir svečiai tęsė pokalbį prie kavos puodelio.

Buvau nustebinta nepaprasta šių Tautinių namų gražia veikla. Tie, kurie veikiam, ar tai būtų meno ar labdaros būreliai, žinome, kiek pastangų reikia įdėti, kad suruošti koncertą, minėjimą ar labdaros balių, kad sukaupti lėšų. Tautiniai namai remia visas organizacijas. Mes, losangeliečiai, praeitais metais gražiai suruošėme Šiluvos Marijos 400-tų metų paminėjimą ir XIII-tą pasaulio lietuvių Šokių šventę. Toje veikloje visur savo pagalbą ranką tiesė ir Tautiniai namai. Garbė jų nariams ir valdybai už jų taurią ir neįkainojamą lietuvišką veiklą.

Regina Gasparonienė

Iš k. Clevelando LSK "Žaibo" pirmininkas Vidas Tatarūnas, Rita Kliorienė, kuri laiko jai įteiktą prisiminimo lentelę su užrašu "Iškiliai 2009 metų ŠALFASS darbuotojai Ritai Kliorienei". ŠALFASS Centro valdyba Cleveland, OH" ir New Jersey "Liepsna" komandos pirm. Laurynas Misevičius.

ARGENTINA

LIETUVIŲ ŽINIOS

Lietuvių kalbos pamokos šeštadieniais mūsų patalpose dėstomi dviejų lygių lietuvių kalbos kursai, nuo 16 iki 18 valandos. Mokslą koordinuoja Suzana Dapkevičius ir Arnaldo Vezbickas. Kaip visuomet, pamokos vyksta veltui, tik prašome būti Susivienijimo Lietuvių Argentinoje nariu. Taip pat, nuo 15:15 iki 16 val., vyks naujas lietuvių kalbos kursas vaikams ir jaunimui. Kviečiame jaunimą dalyvauti.

Lietuvių tautinių šokių ansambliai. Ruošdami "Amžių sutartinės šokius", SLA "Dobilo" ir "Gintaro" ansambliai repetuoja antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais, vadovauja Enrikas Cikotė. Mažučiukai susirenka šeštadieniais 16 val. Žaisdami, išmoksta lietuviškų žodžių ir pradeda su lietuviškais šokiais. Vadovauja Johanna Mahne Zavickaitė.

Knygos lietuvių kalbos mokymui. Reiškiamė gilią padėką Lietuvos Švietimo ir Mokslo ministerijai už dovanotą knygą lietuvių kalbos mokymui mūsų mokyklėlei. Taip pat dėkojame Daliai Uzdilai už šių knygų atsuntimą.

Reiškiamė gilią padėką daktarei Audrai Deveikytei už ekonominę paramą mūsų tautinių šokių grupėms dalyvavimui Šokių šventėje Lietuvoje.

Pietūs darbininkų dieną. Gegužės 1 dieną, 13 val. Švęsdami darbininkų dieną, ruošiamė pietus "Keptą kiaulienos koją" mūsų patalpose. Kviečiame pietus užsisakyti iš anksto.

Motinos diena. Gegužės 3 d. 11:30 val. prisiminsime visas motinas prie Aušros Vartų parapijos kiemo kryžiaus po šv. Mišių.

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje žinios

LIETUVA IR PASAULIS

Europos Parlamento rinkimuose gali dalyvauti visos 17 partijų, iki balandžio 3-iosios Teisingumo ministerijai pateikusios savo sąrašus. Vyriausiajai rinkimų komisijai patvirtinta, kad visi 17 pateiktų partijų sąrašų atitinka įstatymų reikalavimus.

Dar nesibaigus terminui ministerija patikrino ir Vyriausiajai rinkimo komisijai patvirtino, kad įstatymų reikalavimus atitinka bei rinkimuose gali dalyvauti šios partijos: partija Tvarka ir teisingumas, Žemaičių partija, Darbo partija, Lietuvos centro partija, Lietuvos lenkų rinkimo akcija, Lietuvos socialdemokratų partija, Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis, Liberalų ir centro sąjunga, Lietuvos socialdemokratų sąjunga, Fronto partija, Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga, Pilietinės demokratijos partija, Krikščionių konservatorių socialinė sąjunga, Leiboristų partija, Tėvynės Sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai, Tautinė partija Lietuvos kelias, Tautos prisikėlimo partija.

Tikrintuose politinių partijų sąrašuose rasti netikslumai neturėjo esminės įtakos partijos narių skaičiui, tad visi sąrašai patvirtinti kaip atitinkantys reikalavimus. Pareiškimų dokumentų dėl dalyvavimo Europos Parlamento rinkimuose Vyriausioje rinkimų komisijoje priėmimas baigsis gegužės 4 dieną.

Pilnai įdiegus Konsulinių procedūrų valdymo sistemą, Lietuvos ambasadoje Indijoje balandžio 10 dieną pradėtos išdavinėti Šengeno šalių ir nacionalinės Lietuvos vizos. Vizų išdavimas Indijos piliečiams Delyje palengvins Indijos piliečių atvykimo į Lietuvą procedūras, tad tikimasi dvišalio ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo sustiprėjimo.

Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas balandžio 17 d. Paryžiuje dalyvavo Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) 181-ojoje Vykdomosios tarybos sesijoje, kur tarp kitų aptariamų klausimų siekė užsitikrinti UNESCO Vykdomosios tarybos narių paramą Baltijos valstybių - Lietuvos, Latvijos ir Estijos - bendrai kandidatėi į UNESCO generalinio direktoriaus postą 2009-2013 metų kadencijai - ambasadorei Inai Marčiulionytei. Lietuvos diplomatinės vadovas susitiko su organizacijos generaliniu direktoriumi Koichiro Matsuura, kitais aukštais pareigūnais ir Vykdomosios tarybos šalių narių delegacijų vadovais.

UNESCO Vykdomosios tarybos sesijoje buvo aptariamai ir Lietuvai svarbūs klausimai, susiję su materialiuoju ir nematerialiuoju kultūros paveldu, atmintinų datų paminėjimu. Lietuvos diplomatinės vadovas UNESCO būstinėje atidarys Lietuvos tūkstantmečiui skirtą parodą "Lietuva: kultūra ir istorija".

Politinėje Moldovos reklamoje nusifilmavęs ministras pirmininkas Andrius Kubilius jau sulaukė prezidento Valdo Adamkaus pamokymo ir lietuvių bei moldavų politikos pasmerkimo. Dabar reklamos veidu tapusiu premjeru užsiims etikos sargai. "Per kitą VTEK posėdį visa informacija apie A.Kubilių bus persiūsta Seimo Etikos ir procedūrų komisijai", - sakė VTEK sekretoriato vadovas Gediminas Sakalauskas. Pasak G.Sakalausko, Seimo Etikos ir procedūrų komisija turės pasakyti, ar agitacine veikla užsiiminėjęs A.Kubilius nepažeidė Politikų elgesio kodekso nuostatų.

"Mes esame vieni kitiems labai reikalingi", - pareiškė Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski, per trejus savo kadencijos metus jau tryliką kartą atvykęs į Vilnių. L.Kaczynski į Vilnių atvyko naktį į iš balandžio 16 į 17 d. Mat Lenkijos vadovas nemėgsta anksti keltis, todėl prieš susitikimus su mūsų šalies vadovais norėjo gerai išsimiegoti. Laikinąją svečio ir jį lydinčios delegacijos rezidencija buvo tapęs netoli Prezidentūros esantis "Stiklių" viešbutis. Po vidurnakčio atvykęs Lenkijos vadovas viešbutyje dar ilgai tvarkė vizito reikalus telefonu.

Lenkijos prezidentas paneigė kalbas apie neva galimas koncerno "PKN Orlen" derybas su Rusijos naftos bendrove "LUKoil" dėl AB "Mažeikių nafta" akcijų įsigijimo, o Lietuvos vadovas užtikrina Lenkijos vadą, kad Lietuva nekeičia strateginio tikslo statyti atominę elektrinę. "Tokios kalbos yra visiškai neteisingos", - vakar Vilniuje pareiškė Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski, atvykęs vienos dienos valstybės vizito, po susitikimo su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi surengtoje spaudos konferencijoje. Įtarimų dėl galimo "Mažeikių naftos" akcijų pardavimo sukėlė publikacija Lenkijos dienraštyje *Rzeczpospolita*. Publikacijoje skelbtas prielaidas netrukus neigė visos suinteresuotos pusės, įskaitant ir "LUKoil", ji tvirtino, kad jokių pokalbių nevyksta, o "LUKoil" vertintų bet kurį pasiūlymą, tačiau pati iniciatyvos nerodys. **LRT, LR URM, LGITIC**

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas darbo vizito JAV metu Vašingtone kovo 9 dieną susitiko su JAV Valstybės sekretore Hillary R. Clinton ir aptarė dvišalių santykių, saugumo ir kitus tarptautinės politikos klausimus. Susitikime JAV Valstybės sekretorė akcentavo JAV įsipareigojimus Lietuvai pagal Šiaurės Atlanto sutarties 5 straipsnį, pažymėdama, kad Lietuva ir JAV yra NATO sąjungininkės. H.R.Clinton padėkojo už kritišką konstruktyvią Lietuvos poziciją dėl NATO santykių su Rusija, išreikštą praėjusią savaitę Briuselyje vykusiame neformaliame NATO užsienio reikalų ministrų susitikime. JAV Valstybės sekretorė pažymėjo, kad NATO ir Rusijos taryboje bus svarstomi įvairūs klausimai, tarp jų ir tarptautiniai Rusijos įsipareigojimai Gruzijos atžvilgiu. **AP**

JAV IR ES TURI PADĖTI RUSIJAI NEDARYTI KLAIDŲ

Vilnius, balandžio 16 d. Ministras pirmininkas Andrius Kubilius susitiko su Vilniuje viešinėčia JAV Atstovų Rūmų narių delegacija ir aptarė dvišalius santykius, tarptautinę padėtį, pasaulio ekonomikos atsigavimo perspektyvas ir su žydų kultūros paveldu Lietuvoje susijusius klausimus.

Premjeras A. Kubilius pakartojo Lietuvos įsipareigojimą būti strategine JAV partnere įtvirtinant demokratijos vertybes, taiką ir saugumą įvairiose pasaulio dalyse. Kongreso delegacijos vadovė Shelley Berkly pažymėjo, kad atvykdamai į Lietuvą JAV Atstovų Rūmų nariai ne tik dėkoja jos Vyriausybei ir žmonėms už paramą JAV ir NATO misijoms Irake ir Afganistane, bet ir iš-

SKELBIAMA PROJEKTO „MISIJA SIBIRAS`09“ DALYVIŲ ATRANKA

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) šiais metais vėl rengia jaunimo pilietiškumo ir patriotiškumo skatinimo projektą „Misija Sibiras`09“ ir skelbia dalyvių atranką.

Iš užpildytų anketų bus atrinkta grupė žmonių, kuri išsiunš į bandomąjį žygį Lietuvoje. Jį įveikę jaunuoliai vasaros pabaigoje vyks į sudėtingą ir daug išbandymų žadančią ekspediciją po lietuvių tremties ir įkalinimo vietas.

reiškia paramą Lietuvos pozicijai Rusijos įsiveržimo į Gruziją akivaizdoje.

Savo ruožtu A. Kubilius sakė Kongreso delegacijai, kad JAV ir ES turi padėti Rusijai nedaryti tokių klaidų, nes tai būtų naudinga visų pirma pačiai Rusijai. **LRT**

Visi norintys dalyvauti projekte „Misija Sibiras`09“ privalo užpildyti atrankos anketą, kuri skelbiama projekte tinklapyje internete www.misijasibiras.lt. Atranka vyks iki gegužės 18 dienos. Didžiąją laiko dalį dalyviai gyvens palapinėse, laukinės gamtos sąlygomis, daugybę kilometrų keliaus pėsčiomis, kartu su savimi nešdami kuprines.

LiJOT jau surengė 5 sėkmingas ekspedicijas į Sibirą 2006-2008 m. Ekspedicijų metu jaunimas sutvarkė apie 50 lietuviškų kapinių, susitiko su ten gyvenančiomis lietuvių bendruomenėmis.

Misijos globėjai – prezidentas Algirdas Brazauskas ir Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis.

ELTA

KETINAMA MAŽINTI DAINŲ ŠVENTĖS APIMTIS

Kultūros ministrui paskelbus, kad Dainų šventės finansavimą galvojama mažinti 2,5 mln., jos rengėjai sako, kad „tai yra neįmanomas dalykas“.

Balandžio 17 d. kultūros ministras Remigijus Vilkaitis Seimo Biudžeto ir finansų komitete kalbėjo, kad dėl sunkios šalies finansinės padėties Tūkstantmečio Dainų šventės „Amžių sutartinės“ programa gali sutrumpėti.

Taip pat pasiūlyta perpus sumažinti dalyvių skaičių: siūloma, kad vietoj 40 tūkst. dalyvių atvažiuotų 20 tūkst.

Tai *lrt.lt* patvirtino kultūros ministro atstovas spaudai Min-

daugas Valiukevičius. „Ministerija derins su šventės organizatoriais – Lietuvos liaudies kultūros centru. Finansavimas tikrai mažės“, – komentavo jis.

Tuo tarpu Lietuvių liaudies kultūros centro vadovas Saulius Liausa sako, kad neįmanoma nei mažinti finansavimo, nei dalyvių skaičiaus.

„Toks [šventės biudžeto] sumažinimas yra neįmanomas. Dainų šventė yra socialinis reiškinys, ne projektas. Nežinau, kas atsistotų ir pasakytų, kuriam kolektyvui Dainų šventėje nebedalyvauti. Žmonės dvejus metus kūrė programas. Mažinti tikrai negalime“, –

kalbėjo S. Liausa.

Jis patikino, kad dalis programos jau mažinama, o dalyvių skaičius neoficialiais duomenimis yra apie 50 tūkst. Galvojama atsakyti kai kurių kolektyvų dalyvavimo šventėje.

Paklaustas, ar gali būti, jog sumažinus šventės finansavimą, Tūkstantmečio dainų šventė neįvyktų, S. Liausa patikino, kad „žmonės vis tiek atvažiuos: šoks ir dainuos, nes žmonės yra nusiteikę švęsti, nes ruošiasi jau dvejus metus“.

Dainų šventei organizuoti šių metų biudžete buvo numatyta 9,4 mln. litų, o patikslintame biudžete šis skaičius sumažėjo 2,5 mln. litų.

"KUPROTAS OŽELIS" ČIKAGOJE

"Žaltvykslės" teatro sambūris, minėdamas savo kultūrinės veiklos dešimtmetį, pakvietė mus į retą teatrinę šventę pamatyti Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės komediją "Kuprotas oželis". Veikalą į Čikagą atvežė Kretingos kultūros centro Egidijaus Radžiaus teatras.

Kretingos miestas nuo seno garsėja teatro meno tradicijomis. Jau 1907 m. mūriniame klojime, spėjama, kad jis buvo ten, kur dabar stovi Kultūros centras, miestelėnams buvo parodyta dr. F. Januško režisuota Keturakio "Amerika pirtyje".

Dabar jau būtų sunku suskaičiuoti kiek kartų Kretingos kultūros centro scenos uždanga vėrėsi spektakliams, kiek šimtų valandų, kartu su atlikėjais, džiaugėsi ir liūdėjo tūkstantčiai žiūrovų.

Kretingiškių vaidinimus matė visų Lietuvos rajonų gyventojai, ne kartą gastrolivuota Lenkijoje, Latvijoje. Mūsų scenos mėgėjų pastatymai gerai įvertinti [vairiose apžiūrose, konkursuose, šventėse. Spektaklį "Kuprotas oželis" nufilmavo Lietuvos televizija, o - "Tik niekam nesa-kyk" įrašė Lietuvos radijas.

Priimta sakyti, kad, šiuo metu veikiantis, Egidijaus Radžiaus teatras įkurtas 1964-aisiais. Tada kultūros rūmų dramos rate-liui vadovavo Bronislava Tautkutė. Tų pačių metų, gegužės mėnesį, žiūrovai buvo pakvies-ti į pirmąjį spektaklį - "Žmoguje pavasaris - meilė", o jau po metų įvyko kita premjera - K. Sajos "Saulė ir stulpas".

Nežinia, kaip toliau būtų su-siklostęs dramos kolektyvo gy-venimas, koku keliu jis būtų pa-sukęs, jei 1969 metais į Kretin-gą nebūtų atsikėlęs gyventi te-atro entuziastas **Egidijus Ra-džius**. Su jo vardu susijusi išti-sa mūsų teatro epocha. Kolek-tyvui E. Radžius vadovavo iki savo mirties-2000-ųjų. Pirmasis jo režisuotas spektaklis- 1. Evald "Baladė apie mergaitę ir milži-ną". Vėliau rampos šviesą išvy-do O. Vaildo "Žvaigždžių ber-niukas", A. Liobytės "Kuršiu-kas", M. Sluckio "Svetimos aist-ros", J. Mackonio "Ulijona". 1974 metais Kretingos dramos kolektyvui suteikiamas Liaudies teatro vardas. Kitais metais- 1975-aisiais-trupė tapo respub-likos mėgėjų teatrų apžiūros lau-reate.

Per 30 metų Kretingos sce-noje E. Radžius pastatė pus-šimtį spektaklių - įvairių epo-chų, autorių ir žanrų -nuo Mol-jero "Šykštuolio" iki V. Krė-vės "Joninių sakmės", nuo V. Baziulevičiaus "Burtininkės" iki D. Fletčerio "Kaip valdyti žmoną". (1992 m. pastatyta "Burtininkė" su pasisėkimu vaidinama iki šiol).

Egidijus Radžius buvo ne tik režisierius, bet ir pedagogas bei aktorius. Jo spektakliuose vaidino apie pusantro šimto artistų. Kretingos teatras ne vienam jau-nam menininkui buvo tolimes-nio kūrybinio darbo mokykla.

2001 metų gegužės 1d., praėjus metams po vadovo mirties, Kultūros rūmų dramos kolekty-vui buvo suteiktas Egidijaus Ra-džiaus vardas.

S. Čiurlionienės - Kymantai-tės "Kuprotas oželis" Kretingos scenoje buvo pastatytas du kar-tus. Pirmą kartą-1993 m. - ko-mediją režisavo E. Radžius, per-vadinęs spektaklį į "Nebijok kel-nių persiplėšt". O 2005 - aisiais antrąją versiją žiūrovų dėmesiui pristatė dabartinis teatro vado-vas Nerijus Gedminas.

"Kuprotas oželis" - tai links-ma liaudiška istorija apie du [si-mylėjusius jaunuolius. Jie jau seniai patinka vienas kitam, tik Onytės išdidumas ir Jonelio ne-drąsa neleidžia visko išsiaiškinti iki galo. Merginos mama nu-sprendžia padėti jaunuoliams ir sugalvoja gudrų planą, į kurį įtraukia ir piršlį, ir turtinę, se-ną našlį kaimyną. Senis mielai vestų jam patikusią merginą ir net nesupranta, kad yra tik žai-dimo dalis. Viskas baigiasi lai-mingai - taip, kaip ir turėtų baig-tis -jaunuoliai prisipažįsta savo jausmus, piršlys organizuoja vestuves.

Tiesa, tie, kurie laukia tradi-cinio liaudiško vaidinimo gali

truputį nusivilti. Kretingos teat-ralai nei akimirkai neleidžia su-abejoti, kad jie tik žaidžia ir įmi-tuoja XX amžiaus pradžios kai-mo gyvenimą. Tai išduoda ir sti-lizuotos dekoracijos, ir farsinė aktorių vaidybos maniera. Tarsi du klounai į sceną įsiveržia Pir-šlys su Našliu, Jonelis norėda-mas sugraudint Onytę vaizdžiai pasakoja apie savo "būsimą" ke-lionę į Ameriką ir net pavaizduo-ja garsiąją Laisvės statulą.

Aktorių darbas buvo pui-kiai įvertintas ir eilinių teatro mylėtojų, ir specialistų. 2006-ais metais Punske (Lenkija) vykusioje Klojimo teatrų fes-tivalyje spektaklis buvo apdo-vanotas Klaipėdos Universite-to premija, 2007 m. Respubli-kinėje šventėje "Tegyvuoja te-atras" Našlį suvaidinęs režisie-rius Nerijus Gedminas pripa-žintas šalies "Ryškiausio epi-zodinio vaidmens" atlikėju, o aktorė Liuda Grikpėdienė įver-tinta diplomu už sukurtą Mo-tinos vaidmenį šioje komedi-joje.

Čikagoje balandžio 4-osios vakarą vaidinimą stebėjo pilnu-tėlė Jaunimo centro salė, rengė-jai pritrūko bilietų, todėl daugelis buvo balkone, nebegavę vie-tų prie stalų. Ši komedija - tai nuotaikingas vaidinimas apie du įsimylėjusius jaunuolius. Ony-tę vaidino aktorė A. Pociūtė, Jo-

nelį - aktorius A. Jonaitis, kurie nesugeba prisipažinti, kad patin-ka vienas kitam. Tai pastebėjusi dukros mama, aktorė L. Grikpė-dienė sugalvoja gudrų planą. Ji pasikviečia du kaimynus - Pir-šlį - aktorius R. Šakinis ir Našlį - aktorius N. Gediminas, kurie visi sukuria puikų spektaklį, ir jaunuoliai pagaliau supranta, kad jis ir ji skirti būti kartu.

"Kuprotas oželis" buvo ge-rai įvertintas Lietuvos teatro kri-tikų ir Čikagos lietuvių sutiko spektaklį entuziastiškai audrin-gais plojimais. Nuostabi vaidy-ba, bet ne šaržuota, patiko vi-siems. Talentingieji aktoriai pa-dovanojo mums retą meno šven-tę. Kretingiškių "Kuprotas ože-lis" iki šiol mielai laukiamas įvairiose teatrų šventėse, kaimo bendruomenių susibūrimuose, mokyklose. Jį puikiai priima įvairiausio amžiaus ir išsilavinimo žiūrovai.

Per šešiolika metų pasikeitė netik režisūrinis komedijos sprendimas, bet ir jame vaidinę aktoriai. Kai kurių iš jų jau ne-bėra su mumis, bet visi jie prisi-dėjo prie to, kad spektaklis tap-tų tokiu, koks yra dabar.

Dar buvo parodytos "Žaltvykslės" per dešimtmetį sta-tytų vaidinimų ištraukos. Pir-moji sambūrio režisierė buvo aktorė Audrė Budrytė, o dabar jau daugel metų režisuoja **Ilona Čiapaitė** iš Klaipėdos lietuvių teatro. "Žaltvykslę" sveikino bu-vusi LB Kultūros tarybos pirmi-ninkė Marija Remienė, kuri pri-minė šio teatro kūrimosi pradžią. Pasveikinimo žodį tarė Lietuvos Respublikos konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė, lietuvių fon-do valdybos pirm. R. Astraus-kas, LB Vidurio Vakarų pirm. Aušrelė Sakalaitė ir daugelis ki-tų. Vakarienę patiekė "Kuni-gaikščių" restoranas. "Žaltvyks-lei" linkime daug kūrybingų spektaklių, atiduodant pagarbą lietuviui kūrėjui.

vr

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais pa-minėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I-oji - 5,000 dol,

II-oji - 3,000 dol.,

III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams: LIETUVAI – TŪKSTANTIS METŲ!
Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome ne-laukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: ALTS, KONKURSAS
2711 West 71st Street,
Chicago, IL 60629-2005, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiute-riu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapy-vardis turi būti užrašytas ant atski-ro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adre-su, telefono ir fakso numeriu. Tik lai-mėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Palilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čika-goje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

VIOLETA URMANAVIČIŪTĖ DAINUOS "VILNIAUS FESTIVALIO" KONCERTE

Garsiausiose pasaulio sce-nose dainuojanti operos solis-tė Violeta Urmana-Urmanavi-čiūtė pagaliau planuoja su-rengti koncertą ir gimtosios Lietuvos klausytojams.

Gegužės mėnesį vyksian-čio "Vilniaus festivalio" orga-nizatoriai skelbia, kad gegužės 29 dieną Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje solistė dai-nuos su savo vyru, italų teno-ru Alfredo Nigro, gros Lietu-vos nacionalinis simfoninis or-kestras, diriguojamas Modes-to Pitrėno. Vis dėlto oficialia-me V. Urmanos sceninių pasi-rodymų kalendoriuje šis kon-certas neminimas.

Baigiamajame "Vilniaus festivalio" koncerte skambės ypač retai Lietuvoje atlieka-mos arijos iš Christoph Willi-bald Gluck operų "Alkestidė"

ir "Ifigenija Tauridėje", Luigi Cherubini operos "Medėja", ištraukos iš Hector Berlioz operos "Trojėnai".

V. Urmanos rečitaliai svar-biausiuose Europos, JAV ir Ja-ponijos muzikos centruose bū-na išskirtiniai įvykiai, sulau-kiantys nepaprasto spaudos ir klausytojų dėmesio. Lietuvė dainininkė - viena iš ryškiau-sių dabarties dramatinių sop-ranų, operų herojų Aidos, Emelijos, Elizabetos, Leono-ros, Normos vaidmenų atlikė-ja. Du kartus - 2002 ir 2006 m. ji dainavo titulinės Ifigenijos ir Aidos partijas Milano teatro "La Scala" sezono pradžios spektakliuose.

Šių metų balandžio pra-džioje V. Urmana debiutavo Lady Macbeth vaidmeniu Giu-seppe Verdi operoje "Mcbeth"

Paryžiaus Bastilijos operos te-atro scenoje. Gegužės pradžio-je lietuvių dainininkė pasiro-dys Neapolio ir Berlyno pub-likai. Su garsiuoju Berlyno fil-harmonijos simfoniniu orkest-ru, diriguojamu maestro Ric-cardo Muti, V. Urmana atliks klasikų operų arijų ir dainų programą.

Tryliktasis tarptautinis "Vilniaus festivalis" šimet vyks gegužės 13-29 dienomis. Jame laukiama ir garsiojo Lon-dono simfoninio orkestro, di-riguojamo vieno ryškiausių šių laikų dirigentų Valeri Gergijev. Festivalio programoje taip pat pasirodys pianistė Mūza Ru-backytė, Shanghai kvartetas iš Kinijos, Bamberg simfoninio orkestro choras iš Vokietijos, akustinių gitarų kvartetas "Los Romeros" iš JAV ir kiti užsie-nio ir Lietuvos atlikėjai.

LGITIC

VYDŪNO FONDO TEIKIAMA
 FILISTERĖS GRAŽINOS MUSTEIKYTĖS
 10,000 DOL. VARDINĖ STIPENDIJA

57-erius metus gyvuojantis Vydūno vardo fondas remia lietuvių studentų studijas ir vertingų knygų leidimą, skiria mokslo premijas Akademinio skautų sąjungos garbės narių vardais, leidžia savas knygas ir skelbia rašinių konkursus.

Vydūno fondas, siekdamas įvykdyti Gražinos Musteikienės testamentą, įkūrė fil. Gražinos Musteikytės vardinę stipendiją. Didžioji mecenatė labai mylėjo Lietuvos jaunimą, juo rūpinosi ir tikėjo jaunimo ateitimi. Gra-

žina Musteikienė norėdama įprasminti dukros Gražinos, per anksti iškeliavusios į Ameriką, kreipėsi į Vydūno fondo su prašymu įsteigti stipendiją lietuvių kilmės studijuojantiems bei skautaujantiems jaunuoliams.

Fil. Gražina Musteikytė baigė biochemijos mokslus bakalauro laipsniu „St. Xavier“ kolegijoje ir magistro laipsniu Čikagos universitete. Vėliau Gražina gilino savo studijas mikrobiologijos srityje „Sorbonne“ universitete

Paryžiuje. Jos indėlis akademikų skautų veikloje buvo didelis. Gražina pasižymėjo draugiškumu, kuklumu, nuoširdumu, darbštumu ir parei-

gingumu. Kai Gražina mirė 1974 metais, ji buvo Vydūno fondo įgaliotinė Ilinojaus valstijai. Artimos draugės pri-

simena fil. Gražiną Musteikytę kaip šiltą, mielą ir protingą asmenybę.

REIKALAVIMAI IR KRITERIJAI

Stipendija skiriama už Lietuvos ribų legaliai gyvenančiam/gyvenančiai lietuvių skautui/skautei, aktyviai dalyvaujančiam/čiai skautų veikloje.

Kandidatas turi būti studijavęs universitete, kolegijoje, aukštojo mokslo įstaigoje bent dvejus metus.

Stipendiją kandidatas turi naudoti studijoms bet kurioje pripažintoje mokslo įstaigoje.

PATEIKIAMAI DOKUMENTAI

Stipendijos prašymo anketa. Vėliausias oficialus pažymių sąrašas („transcript“). Dviejų dėstytojų rekomendacijos. Vieno skautų vadovo rekomendacija.

Stipendijos prašymo anketa galima gauti, paskambinus Vydūno fondo valdybos sekretorei Vidai Brazaitytei tel. 708/280-8678 arba el. paštu - vidabrazaitis@hotmail.com.

Stipendijos prašymo anketa su visa dokumentacija grąžinti Vydūno fondui iki birželio 30 d.

ŠV. VELYKOS VIDURIO ANGLIJOJE

Iškilmingas šv. Mišias Šv. Barnabo katedroje aukojo JE Nottingham vyskupas Malcolm McMahnas drauge su katedros kunigais ir lietuvių kunigu Algirdu Akelaičiu iš Popiežiškos lietuvių kolegijos Romoje, dabar ruošiančiu licencijato darbą Biblicum Grigaliaus universitete Romoje. Nepaprastai įspūdingose velyknakčio mišių aukojimo iškilmėse, trukusiose arti trijų valandų, dalyvavo ir vietos lietuviai bei Nottingham universitetų studentai. Vyskupas labai vaizdingai ir įtaigiai išaiškino Šv. Velykų prasmę bei atskleidė Kristaus prisikėlimo stebuklą. Jis pakrikštyjo 14 žmonių, sutvirtinimo sakramentą gavo dar daugiau katalikų.

Šv. Velykų rytą iškilmingas šv. Mišias kun. Algirdas Ake-

laitis aukojo pilnoje lietuvių Katalikų Centro - Židinio koplyčioje Nottingham, kurioje telpa apie šimtas žmonių. Savo pamoksle konkrečiais, taip reikalingais šiais laikais įtaigiais pavyzdžiais, kunigas perteikė Kristaus prisikėlimo prasmę ir kiekvieno iš mūsų pasikeitimo, išsivadavimo iš nuodėmių būtinybę. Šv. Velykų dienos mišias kun. Algirdas Akelaitis aukojo pilnoje Visų Dvasių bažnyčioje Peterborough, kur dalyvavo 225 vietos ir apylinkių lietuviai. Jie buvo sužavėti įtaigiu pamokslu, kai savo paties pateiktu pavyzdžiu, kunigas parodė tikėjimo galią ir atskleidė prisikėlimo gėrį.

Po iškilmingų šv. Mišių Didžiosios Britanijos lietuvių Katalikų Bendrijos pirmininkas

Steponas Vaitkevičius su žmona Olga pakvietė svečią kunigą ir aktyvesnius vietas lietuvius prie gausaus šventinio stalo savo jaukiuose namuose.

Nuoširdžiausia padėka vyskupui Juozui Žemaičiui už šventinį sveikinimą Nottingham ir apylinkių lietuviams. Didelė padėka Nottingham lietuviams šeiminkėms, ypač Genutei Juozelskienei, Elenai Ciganskienei ir dr. Rūtai Furmonavičienei; Olga ir Steponui Vaitkevičieniams bei Peterborough Kolumbo riteriams. Nuoširdžiausiai dėkojame Londono lietuvių klebonui kun. Petrui Tverijonui išrūpinusiam tokį gerą lietuvių kunigą iškilmingoms Šv. Velykų šventėms Vidurio Anglijoje.

Dr. D. Furmonavičius,
Dž. Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrijos sekretorius

NETEKOME TAURIOS LIETUVĖS

Iš Floridos mus pasiekė liūdna žinia, kad balandžio 2 d. šį pasaulį paliko Monika Kripkauskienė-Andriejauskienė, anksčiau gyvenusi Čikagoje. Monika Kripkauskienė buvo lietuvių Operos solistė, pirmosios pastatytos G. Verdi "Rigoletto" operos Gilda, dainavusi tą partiją 1957 m. kovo 30 dienos spektaklyje. Solistė taip pat dainavo ir Margaritos

partiją Gounod "Fausto" operoje, kurios vienas spektaklis buvo atliktas ir Clevelando lietuviams 1958 m. rugsėjo 13 d. Tą operos spektaklį organizavo lietuvių Bendruomenės skyrius kartu su lietuvių studentų "Santara" organizacija Masonų auditorijoje. Clevelande Fausto partiją dainavo Stasys Baranauskas Mefistofelio - Jonas Vaznelis, Valentino - Algirdas Brazis, Siebelio - Aldona Stempužienė, Mortos - Salomėja Valiukienė ir Wagnerio partiją atliko Valentinas Liorentas. Spektaklį dirigavo maeastro Aleksandras Kučiūnas, režisavo akt. Kazys Oželis. Chormeisteriu buvo Alfonsas Gečas. Operos artistus grimavo Petras Maželis. Velionės Monikos Kripkauskienės-Andriejauskienės kūnas laidojamas Čikagoje.

SIŪLOMA KREIPTIS Į KT

Vilnius, balandžio 8 d. Seimo pirmininkas Arūnas Valinskas siūlo Seimui kreiptis į Konstitucinį Teismą

garbės ir gerovės.

Jei Amerika galėjo savo katile ištirpinti mases įvairaus plauko, įvairių tautybių, spalvų, tikėjimų žmones į nacionalinę Ameriką, mums būtų lengviau tai padaryti iš savų tautiečių.

Labai krenta į akis amerikoniškas tautiškumas: vėliavos ant valstybinių įstaigų, gamyklų, parduotuvių vėliavos, muzikantai, šokėjos gatvėse maršiuoja balti ir juodi su amerikoniškomis dryžuotomis aprangomis, net maži vaikiukai su vėliavėlėmis rankose, o mes? Kodėl negerbiame savo tautos, tautos simbolių? Gal mus okupantai ar gyvenimas kitur paveikę, vietinis nacionalizmas persunkė mus, kad užmiršome kas esame?

Susimastykime ir nebijokime būti tautiniais lietuviais. Kai tautiškumas dings kartu dings ir mūsų maža Lietuva.

Algis Virvytis

NUDŽIUGAU... PER ANKSTI

Draugas, kovo 18, puslapis 2 "Emilijos Platerytės būreliui - 25!"

Padedu *Draugą* ir džiaugsmingai susimąstau: labai malonu, kad mūsų heroję Platerytę gerbia ir garsina jaunuoliai. Ne daug tautų gali girtis tokiomis herojėmis kaip mūsų Lietuvos Platerytė...

Su smalsumu čiumpu *Draugą* ir pradėdau skaityti: saulėtą, gražią 2008 m. lapkričio 2 dieną "Emiliūtės" šventė savo būrelio 25-metį... Perskaitau iki paskutinio žodelio bet nei vienu žodeliu nepamirėta Platerytės kilnūs darbai Lietuvai, nepamirėta jos kilmė... Gaila, kad tik Jos, Emilijos Platerytės garsumas naudojamas tokia maža mergaičių būrelyje. Kodėl negalėtų ta brangi mums pavardė ir vardas būti plačiai gerbiamas, garsinamas visam pasauliui, o ne tik mažame mergaičių būryje?

Kodėl neturime viešų metinių minėjimų pagerbti ir pagarsinti, mūsų heroję? Kodėl gausios organizacijos, klubai, tau-

tiniai pastatai nepavadinami Jos vardu?

Taip, nudžiugau per anksti, bet pasinaudodamas šia gera proga nuoširdžiai raginu seses "Emiliūtes", brolius skautus, visus ateitininkus, šaulius, visas organizacijas kelti lietuvišką patriotizmą, kuris iš baimės slepiamas, nes kas nors tautiškumą gali pavadinti nacionalizmu.

Yra labai daug Lietuvai garbingų datų, kurias reikia minėti kasmet, aiškiai ir drąsiai kelti ne vien Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje, kur yra lietuvių.

Rekomenduočiau minėti gedulo dieną - Lietuvos unija su Lenkija.

Patriotinėmis dienomis sukilimai prieš Rusijos carinę okupaciją 1836 ir 1863 metais labai svarbų vaidmenį turėjo Emiliūtė. Minėti Lietuvos Nepriklausomybės dieną Vasario 16. Dar ir šiais laikais yra mokyklų Lietuvoje, kur jaunimas švenčia Valentino dieną, nes gali pasirinkti be atsakomybės ir priežiūros. Būtinai minėti ir priminti mūsų sostinės Vilniaus

okupacijos dieną, Klaipėdos prijungimo dieną, Lietuvos kariuomenės dieną, 1938 metų lenkų ultimatumo dieną, Molotovo-Ribentropo sąmokslą dieną, Komunistinės Rusijos okupaciją, Birželio 15 dieną (1940), Juodąjį Savaitgalį - masinius trėmimus, Birželio 13-15 (1941) dienas, Antrojo karo pradžią - Birželio 22 dieną, Birželio 23 dieną sukilimas prieš stalininę okupaciją, Birželio 24-25 dienas - Rainių kankinių dieną.

Spalio 10 - 1944 metų kovos už Lietuvą su sovietais prieš Sedos. Partizanų sambūrių ir kovų dienas, paskutinio partizano nužudymo dieną, didžiųjų masinių tremčių dienas, Kovo 11, sukilimo dėl Nepriklausomybės dieną ir t.t.

Turime labai daug vertingų paminėtinų dienų ir tik per savo tautos gerbimą ir parodytą meilę išauginsime patriotizmą, kurio mums reikia kaip oro ir vandens, kad išliktume, augtume ir stiprėtume. Suprantama, kad yra ir bus tokių, kuriems tas nepatiks, bet ar mes galime visų norus patenkinti? Ir man daug kas nepatinka, bet nebandysiu pakeisti. Dirbkime dėl Lietuvos

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 14 d., sekmadienį 3:00 val. p.p. Tragiškojo birželio (1941 m.) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukankintus lietuvius, latvius ir estus Dievo Motinos bažnyčioje. Po pamaldų subuvimas parapijos salėje. *Rengia Clevelando Baltiečių Komitetas.*

ŽURNALISTO
VYTAUTO KASNIŪNO
SUKAKTIS

Edvardas Šulaitis

Vytautą Kasniūną reikia laikyti vyriausiu amžiumi lietuvių žurnalistu visoje Amerikoje. Jis balandžio 10 d. minėjo savo garbingą 95-ąjį gimtadienį.

Šis 1914 m. Joniškyje gimęs žurnalistas ir kartu visuomenės veikėjas, kuris iki 1938 m. buvo žinomas Kasnicko pavarde, periodinėje spaudoje pradėjo bendradarbiauti 1930 metais. 1937-1940 m. jis dirbo stambiausiojo Lietuvos dienraščio - *Lietuvos aid*o korespondentu. Kai laikraštis buvo uždarytas, 1941-1943 m. redagavo *Panevėžio apygardos balsą*.

1944 m. pasitraukęs į Vakarų, karo pabaigos sulaukė Vokietijoje ir čia gyveno keliose pabėgėlių stovyklose - Wurtzburge ir Schw. Gemund. Į JAV atkeliavo 1949 m. ir apsigyveno Čikagoje, o vėliau išsikėlė į netoli jos esantį kurortinį miestelį Beverly Shores, Indianos valstijoje.

Gyvendamas Čikagoje, nemažai rašė *Draugo* dienraštyje, *Dirvos* savaitraštyje. Be to, redagavo *Lietuvių žurnalistą*, bendradarbiavo SLA leidžiamoje *Tėvynėje*, vėliau tapo jos redaktoriumi. Buvo ir jėzuitų leisto katalikiško žurnalo "Laiškai lietuviams" red. kolegijos narys.

Be to, Vytautas dalyvaudavo ir *Margučio* bei *Lietuvių forumo* radijo valandėlėse, dažnai pasakodamas prisiminimus apie Lietuvą, jos gražias apylinkes, skatindamas klausytojus labiau pamilti savo paliktą kraštą.

Taip pat jam nebuvo svetima ir visuomeninė veikla. Vytautas daug laiko pašventė įvairioms lietuviškoms organizacijoms. Darbavosi BALF'e (buvo jo direktorius, vicepirmininkas), SLA - Susivienijime Lietuvių Amerikoje, kuris yra seniausia ir dar

tebeveikianti lietuvių organizacija Amerikoje. Jis buvo jos pirmininkas ir leidinio *Tėvynė* redaktorius.

Sukaktuvinį matėme besidarbuojantį ir Lietuvių Bendruomenės eilėse (buvo JAV LB Tarybos narys). Jis darbavosi Korp! Neo-Lithuania lietuvių studentų tautininkų korporacijoje (buvo jos Tarybos narys), aktyviai dalyvavo Lietuvių žurnalistų sąjungoje (buvo centro valdybos vicepirmininkas).

Sunku čia išvardyti visus darbus bei pareigas, kurias V. Kasniūnui teko atlikti. Jis buvo aktyvus jau peržengęs savo 90-ąjį gimtadienį, kas labai retai pasitaiko mūsų lietuviškoje veikloje. Čia tik norime pažymėti, jog kolegos Vytauto pastangos buvo įvertintos Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus, kuris 2003-siais jam įteikė Ordino už nuopelnus Lietuvai Komandoro kryžį.

Vytautas su žmona Ieva užaugino du sūnus - Vytautą jaunesnįjį ir Marių. Jie dabar turi savo šeimas ir jų atžalas aktyviai dirba mokslo pasaulyje, siekdamos įvairių mokslinių laipsnių, tuo džiugindamos ne tik savo tėvus, bet ir senelį Vytautą, dabar švenčiantį garbingą 95-ąjį gimtadienį. Beje, Marius daug reiškiasi Lietuvių fondo veikloje.

Kai prieš kelias dienas kalbėjomės telefonu su jubilatu, jis daug papasakojo iš savo gyvenimo praeities, kurios detalės gerai atsimena ir gali berti kaip žirnius. Būtų gerai, kad jis visa tai paliktų atsiminimų knygoje, kuri galėtų tarnauti kaip istorinis dokumentas, nes Vytautas, turintis žurnalistinės patirties, buvo ir yra įžvalgus stebėtojas bei geras pasakotojas.

Linkime kolegai Vytautui dar daug sveikų ir laimingų metų.

KOMPOZITORIAUS J. GAIDELIO
ŠIMTMEČIO KONCERTAI VILNIUJE

Vilnius, balandžio 7 d. Lietuvoje tęsiasi išeivijos kompozitoriaus Juliaus Gaidelio gimimo šimtmečio minėjimo renginiai.

Praejusią savaitę Kauno filharmonijoje nuskambėjęs J. Gaidelio (1909-1983) autorinis koncertas klausytojus supažindino su simfonine bei chorine šio kompozitoriaus muzika. Vilniuje, Teatro, muzikos ir kino muziejuje, rengiamas koncertas supažindino su kamerinėmis šio autoriaus miniatiūromis.

Šio vakaro metu ne tik skambėjo J. Gaidelio muzika, bet ir buvo kalbama apie patį kompozitorių, jo kūrybą. Muzikologė Audra Versekėnaitė perskaitė pranešimą tema "Dodekafonija Juliaus Gaidelio kūryboje". Kompozitoriaus biografė ir kūrybos tyrinėtoja, monografijos "Julius Gaidelis - namų ilgesio dainius" autorė Dana Palionytė papasakojo tai, "kas knygon nesudėta". Buvo parodyta ir vaizdo medžiaga, kurioje mėgėjiška videokamera užfiksuoja J. Gaidelio 70-ojo jubiliejaus koncertas Bostone, kurį jis pats ir dirigavo.

Vakaro programoje kūrinius "Be Tėvynės" (1946), Lietuviškas šokis Nr. 1 (1946), "Žibutė" (1943) atliko smuikininkas Petras Kunca ir pianistė Giedrė Gabnytė. Dainininkė Aušra Liutkutė ir pianistė Renata Milašiūtė atliko Danos ariją iš operos "Dana" II veiksmo (1969), dainą "Meilės rytas" Prano Lemberto žodžiais (1964) ir romansą "Lankoj" (1943).

Dar vienas J. Gaidelio 100-mečio koncertas – balandžio 18 dieną Nacionalinėje filharmonijoje. Šalia užsienio autorių kūrinių čia bus atlikta ir J. Gaidelio "Dramatinė uvertiūra" simfoniniam orkestrui (1968). Šio opuso premjera įvyko 1968 metais lietuvių muzikos koncerte Niujorko Linkolno centro salėje diriguoju Vytautui Marijošiui. Kūrinių atliko Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, diriguojamas Modesto Pitreno.

J. Gaidelis gimė Švenčionių apskrityje. 1937 m. baigęs Kauno konservatoriją, Juozo Gruodžio kompozicijos klasę, mokytojavo Prienuose, Kaune, vadovavo chorams Kaune ir Šiauliuose, dėstė Šiaulių muzikos mokykloje. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1951 m. gyveno Bostone (JAV), vargonininkavo, vadovavo lietuvių chorams, vokaliniais ansambliams, vertėsi muzikos pamokomis. Vėliau studijavo ir baigė kompozicijos mokslus Naujosios Anglijos konserva-

torijoje Bostone.

J. Gaidelis sukūrė operas "Dana", "Gintaro šalis", "Min-daugas", baletą "Čičinskas", šešias simfonijas, simfonines poetas ir paveikslus, simfoninius šokius, kantatas, styginių kvartetus ir kitų kūrinių. Pasak muzikologų, vėlesnėje J. Gaidelio instrumentinėje muzikoje ryškūs Vakarų Europos moderniųjų stilistinių krypčių bruožai, raiški, dažnai lietuviškos melodikos žymių turinti melodika. Vokalinėje J. Gaidelio muzikoje vyrauja lietuvių romantizmo stilistika.

Vieno iš ryškiausių lietuvių ekspresionizmo atstovų J. Gaidelio muzikos koncertai pirmą kartą Lietuvos klausytojus išsamiau supažindina su vieno iškiliausių lietuvių išeivijos muzikų kūryba. Amerikoje ne vienas J. Gaidelio kūrinys buvo įvertintas premijomis, o gimtojoje Lietuvoje kompozitoriaus kūryba plačiau pristatoma tik šiemet, švenčiant 100-ąsias jo gimimo metines.

LGITIC

DIRVAI
AUKOJO

M.Gureckas, Palos Verdes Estate, CA	594
R.Dovydaitis, Dalton, PA	100
A.Muliolis, Euclid, OH	50
A.Pintsch, W.Milford, NJ	50
E.Capas, Pompano Bch., FL ..	45
P.Dirda, Oak Lawn, IL	45
A.Grushnys, Wichita, KS	45
V.Janulaitis, Oak Lawn, IL ...	45
S.Simoliūnas, Detroit, MI	45
K.Tautvydas, Greenbank, WA ..	45
R.Botyrius, Richland, MI	20
A.Baliūnas, Cleveland, OH ..	15
J.Kaspariūnas, St. Pete., FL ..	15
R.Gricius, Burbank, CA	10
R.Hennings, Claremont, CA ..	10
D.Kižys, Hawthorne, FL	5
V.Muliolis, Moon Twp., PA	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktoriaus darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškipti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____		
Nr. ir gatvė _____		
Miestas _____	Valstybė _____	Zip _____
Tel. numeris _____		

SPORTAS

“ŽAIBAS” SENJORŲ KREPŠINIO MEISTERIS

2009 metų ŠALFASS-gos vyrų senjorų (35 metų ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyko balandžio 4 ir 5 dienomis, Cleveland, Ohio. Varžybas vykdė Clevelando LSK "Žaibas", sklandžiai vadovaujant pirmininkui Vidui Tatarūnui.

Pirmenybėse dalyvavo 4 komandos: 2008 metų meistris New Jersey "Liepsna 1", New Yorko "LAK" (Lietuvių atletų klubas), Hamiltono LSK "Kovas" ir Clevelando LSK "Žaibas". Žinant patogią Clevelando geografinę padėtį, buvo tikėtasi nemažiau 6 komandų, o gal ir aštuonetuko. Iš 10 galimų: Čikagos komandų, nei viena nepasirodė. Iš bent 5 Kanados komandų tik Hamiltono "Kovas" gynė kanadiečių garbę. Gerai pasiruošę ir puikiai atrodė atvykusios rytinės komandos, ypač "Liepsna".

Varžybose buvo žaidžiama: vienas ratas - kiekviena su kiekviena. Šeštadienį žaidimai vyko Villa Angela-St. Joseph High School, Cleveland: "Žaibas" laimėjo prieš Hamiltono "Kovas" 56-46 ir prieš NY "LAK" 50-45, o "Liepsna" įveikė NY "LAK" 51-36 ir Hamiltono "Kovas" 61-47.

Šeštadienio vakare Clevelando Lietuvių namuose vyko santūrus, bet draugiškas žaidimų bei svečių pobūvis, praves-

Senjorų krepšinio varžybose pirmąją vietą iškovojo "Žaibo" komanda, Cleveland, OH.

tas Lietuvių namų pirmininkės Rūtos Degutienės.

Sekmadienį varžybos vyko Boromeo College, Wickliffe, Ohio. Čia Hamiltono "Kovas" pasirodė žymiai geriau nei pirmą dieną ir išpešė laimėjimą prieš NY "LAK" 36-34, ir užtarnautai pasipuošę bronzos medaliais.

Dėl čempionų titulo ir aukso medalio susikabino pemykštis čempionas "Liepsna" ir "Žaibas". Pirmoje žaidimo pusėje "Liepsna" ryškiai dominavo ir atrodė neturės vargo apginti titulą, tačiau antroje pusėje geresnių metimų dėka pamažu mažino "Liepsnos" 15 taškų persvarą, kol "Žaibas" išlygino ir perėjo į persvarą. Artėjant rungtynių pabaigai, "Liepsna" vėl "pasispardė" sumažindama "Žaibo" persvarą iki 1 taško. Tačiau pati pabaiga vėl priklausė "Žaibui" 61-57.

Visos varžybos, ypatingai finalinės, buvo gero lygio, įdomios ir pasireiškė aukštu sportiškumu. **AMB**

Antrąją vietą senjorų krepšinio varžybose laimėjusi New Jersey "Liepsna".

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Žurnalą leidžia JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų taryba. Redaguoja Danutė Bindokienė. Administruoja Birutė Podienė. Redaktorė rašo apie "Sielos ir tautos Velykas". Žurnale daug vertingų straipsnių iš krikščioniškojo pasaulio. Kaip "Pensininkui" ir dera, įdomūs sveikatą aptariantys straipsniai. Kun. Viktoras Rimšelis, MIC, mums primena "Kas yra Jėzus Nazarietis". Tenka padėkoti redaktorei už išspausdintą modernią lietuvių kalbą, kurią skaitydamas stebiesi, kaip drįstama išjuokti lietuvių kalbą, kad jai suprasti tenka grieb-

PENSININKAS

2009 m. kovas - balandis

tis tarptautinių žodžių žodyno. "Pensininko" viršelis dailininkės seselės Mercedes. Žurnalo adresas: 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629. Žurnalas - dvimėnesinis.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. - Fri.: 8am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUT MULIOL IUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com

www.LyndhurstOhioHomes.com

www.Euclid-Homes.com

www.Richmond-Heights-Homes.com

www.MayfieldHomes.net

www.Pepper-Pike-Homes.com

www.SouthEuclidHomes.com

www.Beachwood-Ohio-Homes.com

www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linus Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)